

TİDİSAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

**Yabancılar Türkçe Öğretiminde Yedi İklim,
Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi Öğretim
Setleri Üzerine Bibliyometrik Bir İnceleme**

**A Bibliometric Analysis of Studies on the
Use of Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit,
and Gazi Turkish Teaching Sets in Teaching
Turkish to Foreigners**

Mehmet Orcan MAKTAL*

Nevin AKKAYA*

Geliş/Submitted: 05.06.2026

Kabul/Accepted: 29.09.2026

Citation / Atıf

Maktal, M. O. ve Akkaya, N. (2026). Yabancılar Türkçe öğretiminde yedi iklim, yeni İstanbul, yeni Hitit ve Gazi öğretim setleri üzerine bibliyometrik bir inceleme. *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 13 (50), 317-357.

Makale Türü:

Araştırma Makalesi

Article Information:

Research Article

10.29228/TIDSAD.94752

This article was checked by Intihal.net. Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır.

This article is under the Creative Commons license. Bu makale Creative Commons lisansı altındadır.

* Dokuz Eylül Üniversitesi, mehmetorcanmaktal@gmail.com

** Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, nevin.akkaya@deu.edu.tr

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Öz: Bu araştırmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretiminde yaygın olarak kullanılan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmaların bibliyometrik özelliklerini inceleyerek alanın genel görünümünü, eğilimlerini ve bilimsel üretim yapısını ortaya koymaktır. Araştırma, bibliyometrik analiz yöntemiyle yürütülmüştür. Çalışmanın veri kaynağını Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilen 979 çalışma oluşturmıştır. Verilerin analizinde Web of Science analiz araçları ve VOSviewer programından yararlanılmıştır. Analiz sürecinde yıllara göre yayın ve atıf dağılımı, öne çıkan yazarlar, ülkeler arası iş birlikleri, atıf ağında öne çıkan çalışmalar ve anahtar kelime eş-oluşum ağları incelenmiştir. Analiz öncesinde veri temizleme işlemleri yapılmış; “Turkey/Türkiye” ve “Turkish as a foreign language/Teaching Turkish as a foreign language” gibi farklı biçimlerde geçen ifadeler birleştirilmiş, araştırma kapsamı dışında kalan bazı İngilizce öğretimi odaklı anahtar kelimeler analiz dışı bırakılmıştır. Bulgular, yabancılara Türkçe öğretimi ve ilgili öğretim setleri üzerine yapılan çalışmaların son yıllarda artış gösterdiğini; ancak alanın uluslararası literatürdeki görünürlüğünün hâlen sınırlı olduğunu ortaya koymuştur. Anahtar kelime analizinde yabancılara Türkçe öğretimiyle ilişkili kavramların ağ içinde yer aldığı, fakat genel yabancı dil öğretimi literatürüne kıyasla daha merkezî ve güçlü bir konumda bulunmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak, yabancılara Türkçe öğretimi alanında ortak anahtar kelime kullanımının yaygınlaştırılması, uluslararası araştırma iş birliklerinin artırılması ve öğretim setleri üzerine yapılan çalışmaların daha görünür hâle getirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, öğretim setleri, bibliyometrik analiz, Web of Science, VOSviewer.

Abstract: The aim of this study is to examine the bibliometric characteristics of studies on the Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit, and Gazi teaching sets, which are widely used in teaching Turkish to foreigners, and to reveal the general outlook, research trends, and scientific production structure of the field. The study was conducted using the bibliometric analysis method. The data source of the study consisted of 979 studies obtained from the Web of Science Core Collection database. Web of Science analysis tools and VOSviewer software were used in the data analysis process. Within the scope of the analysis, the distribution of publications and citations by years, prominent authors, international collaborations, influential studies in the citation network, and keyword co-occurrence networks were examined. Prior to the analysis, data cleaning procedures were carried out; expressions appearing in different forms, such as “Turkey/Türkiye” and “Turkish as a foreign language/Teaching Turkish as a foreign language,” were merged, and some keywords focusing on English language teaching but remaining outside the scope of the study were excluded from the analysis. The findings revealed that studies on teaching Turkish to foreigners and the related teaching sets have increased in recent years; however, the international visibility of the field remains limited. The keyword analysis showed that concepts related to teaching Turkish to foreigners were included in the network, yet they did not occupy a central and strong position compared to the broader foreign language teaching literature. As a result, it was concluded that the use of common keywords should be promoted, international research collaborations should be increased, and studies on Turkish teaching sets should be made more visible in the field of teaching Turkish to foreigners.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, coursebook sets, bibliometric analysis, Web of Science, VOSviewer.

Giriş

Dil, toplumlar arasında iletişim kurulmasını sağlayan temel araçlardan biri olmasının yanı sıra kültürel, ekonomik, siyasal ve akademik ilişkilerin gelişmesinde

de önemli bir işleve sahiptir. Tarih boyunca farklı toplumlarla temas kurma, ticari ilişkiler geliştirme, kültürel etkileşimde bulunma, eğitim alma ve bilgiye erişme ihtiyacı, yabancı dil öğrenimini bireyler ve toplumlar açısından gerekli hâle getirmiştir. Bu süreçte Türkçe de konuşulduğu geniş coğrafya, tarihî birikimi ve farklı milletlerle kurduğu ilişkiler nedeniyle yabancı dil olarak öğrenilen diller arasında yer almıştır. Türkçenin yabancılar tarafından öğrenilmesine yönelik ilginin kökleri oldukça eski dönemlere uzanmakta; bu ilgi, farklı dönemlerde Türkçenin öğretimine ve tanıtılmasına yönelik çeşitli eserlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. *Dîvânu Lugâtî't-Türk*, *Muhâkemetü'l-Lugateyn*, *Kitabü'l-İdrâk li-Lisânü'l-Etrâk*, *Codex Cumanicus*, *Regola del Parlare Turcho* ve *Grammaire Raisonnée de la Langue Ottomane* gibi eserler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine ilişkin tarihsel bir birikimin bulunduğunu göstermektedir (Karakuş, 2006; Alyılmaz, 2010).

Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesine yönelik ihtiyaç günümüzde daha farklı ve çok boyutlu gerekçelerle devam etmektedir. Küreselleşme, uluslararası öğrenci hareketliliği, göç, turizm, diplomatik ilişkiler, ticari bağlantılar ve kültürel etkileşimler Türkçeye yönelik ilgiyi artıran başlıca unsurlar arasında yer almaktadır. Türkiye'nin jeopolitik konumu, farklı kültür ve dillerle sürekli temas hâlinde olması ve son yıllarda artan uluslararası görünürlüğü, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini daha önemli bir araştırma ve uygulama alanı hâline getirmiştir. Bu bağlamda Türkçe, yalnızca Türkiye'de eğitim görmek isteyen öğrenciler tarafından değil; farklı ülkelerde Türkiye ile akademik, ekonomik, sosyal veya kültürel bağ kurmak isteyen bireyler tarafından da öğrenilmektedir (Maden & Önal, 2021).

Yabancılar Türkçe öğretimi, yalnızca sözcük ve dil bilgisi kurallarının aktarılmasıyla sınırlı bir süreç değildir. Bu alan, öğrenenlerin Türkçeyi dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerileri temelinde kullanabilmelerini; aynı zamanda hedef dilin kültürel bağlamını tanımalarını ve farklı iletişim ortamlarında Türkçeyi işlevsel biçimde kullanabilmelerini amaçlayan çok yönlü bir öğretim sürecidir. Bu nedenle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi; dil becerileri, kültür aktarımı, materyal geliştirme, ölçme ve değerlendirme, öğretim yöntemleri, program geliştirme, öğrenen ihtiyaçları ve öğretmen yeterlikleri gibi pek çok alt alanla ilişkili bir yapıya sahiptir (Maden & Önal, 2021).

Yabancılar Türkçe öğretiminde öğretim süreçlerinin belirli standartlara göre yürütülmesi de önem taşımaktadır. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, dil öğretiminde yeterlik düzeylerinin belirlenmesi ve öğretim süreçlerinin aşamalı biçimde düzenlenmesi açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır. Bu çerçevede A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 düzeyleri, öğrenenlerin dil yeterliklerinin tanımlanmasında ve öğretim içeriklerinin düzenlenmesinde kullanılmaktadır (CEFR, 2001). Türkiye'de de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine ilişkin program geliştirme çalışmaları bu uluslararası çerçeveye ilişkili biçimde ilerlemiştir. Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı, alanda

ortak hedeflerin ve kazanımların belirlenmesi bakımından önemli bir düzenleme olarak değerlendirilebilir (TYDÖP, 2020).

Günümüzde yabancılarla Türkçe öğretimi farklı kurumlar aracılığıyla yürütülmektedir. Üniversiteler bünyesinde faaliyet gösteren Türkçe öğretim merkezleri, Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye Maarif Vakfı okulları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlar, yurt dışındaki kültür merkezleri ve özel kurslar bu alanda önemli görevler üstlenmektedir. Bu kurumlarda Türkçe öğrenen bireylerin yaş, ana dil, kültürel geçmiş, eğitim düzeyi ve öğrenme amacı bakımından farklılık göstermesi, öğretim sürecinin daha planlı ve hedef kitleye uygun biçimde yürütülmesini gerekli kılmaktadır. Öğrenen profilindeki bu çeşitlilik, yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin niteliğini de doğrudan etkilemektedir (Maden & Önal, 2021).

Yabancı dil öğretiminde kullanılan materyaller, öğrenme sürecinin yalnızca destekleyici unsurları olarak değil, öğretimin yönünü belirleyen temel bileşenleri olarak değerlendirilmektedir. Özellikle ders kitapları, öğrenenin bilgi edinme sürecine katkı sağlamanın yanı sıra dil öğrenimine yönelik tutum, farkındalık ve kültürel algıların oluşmasında da etkili olabilmektedir. Teknolojik gelişmelerle birlikte dijital kaynaklar, etkileşimli uygulamalar ve görsel-işitsel materyallerin kullanımı yaygınlaşmış olsa da ders kitapları, sınıf içi dil öğretiminde hâlâ en temel başvuru kaynaklarından biri olma özelliğini sürdürmektedir. Bu durum, ders kitaplarının öğretim sürecine düzen kazandırması, içeriği belirli bir sıra içinde sunması ve öğretici ile öğrenen için ortak bir öğrenme zemini oluşturmasıyla açıklanabilir (Hirschfelder, 1982).

Ders kitaplarının yabancı dil öğretimindeki işlevi yalnızca dilsel yapıların aktarımıyla sınırlı değildir. Bu materyaller, hedef dilin ait olduğu toplumsal yaşamı, kültürel değerleri, iletişim biçimlerini ve gündelik kullanım örneklerini öğrenene tanıtan araçlar olarak da önemli bir role sahiptir. Bu nedenle yabancı dil ders kitaplarında kültürel unsurların dengeli, işlevsel ve ön yargılardan uzak biçimde sunulması gerekmektedir. Metinler, görseller, diyaloglar ve etkinlikler aracılığıyla öğrenenlerin hedef dili yalnızca kurallar bütünü olarak değil, kültürel ve iletişimsel bağlamı olan canlı bir yapı olarak kavramaları beklenmektedir (Haley & Austin, 2004).

Yabancı dil öğretimi bağlamında ders kitapları çok katmanlı bir işleve sahiptir. Bu kaynaklar öğreticiye içerik ve uygulama açısından yol gösterirken, öğrenene de dil öğrenme sürecinde takip edilebilir bir yapı sunmaktadır. Kimi zaman öğretim programının sınıf içindeki yansıması, kimi zaman temel başvuru kaynağı, kimi zaman da öğretim sürecini yönlendiren ana materyal olarak kullanılabilir. Bu yönüyle ders kitapları, yalnızca yardımcı bir araç değil, öğretim sürecinin planlanmasında ve uygulanmasında belirleyici bir unsur olarak görülmektedir (Cortazzi & Jin, 1999).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitapları ve öğretim setlerinin niteliği, öğretim sürecinin başarısını doğrudan etkileyen önemli bir konudur. Çünkü bu materyaller, birçok öğretim ortamında programın kazanımlarını, içerik sıralamasını, etkinlik türlerini ve ölçme-değerlendirme uygulamalarını somutlaştıran temel kaynaklar olarak kullanılmaktadır. Öğreticilerin deneyim düzeyleri, pedagojik tercihleri ve materyal geliştirme yeterlikleri farklılık gösterebildiğinden, ders kitapları bazı durumlarda öğretim sürecinin ana çerçevesini oluşturmaktadır. Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin hangi ilkelere göre hazırlandığı, dil becerilerini nasıl yapılandığı, kültürel içerikleri ne şekilde sunduğu ve öğrenen gereksinimlerine ne ölçüde karşılık verdiği sistemli biçimde incelenmelidir. Bu tür incelemeler, mevcut öğretim setlerinin güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken boyutlarını belirleyerek öğretim sürecinin niteliğini artırmaya katkı sağlayabilir (Yılmaz & Esen, 2016).

Bu bağlamda yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setlerinin dil becerileri, söz varlığı, dil bilgisi öğretimi, metin seçimi, etkinlik kurgusu, ölçme-değerlendirme anlayışı ve kültürel içeriklerin sunumu bakımından değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Ders kitaplarının öğrenene yalnızca dilin yapısal özelliklerini tanıtmaya yeterli değildir; aynı zamanda Türkçeyi günlük yaşamda kullanmaya dönük iletişimsel yeterlikleri de desteklemesi beklenmektedir. Bu nedenle öğretim setlerine yönelik akademik çalışmalar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında materyal niteliğinin geliştirilmesine, uygulamadaki sorunların belirlenmesine ve daha işlevsel öğretim süreçlerinin tasarlanmasına katkı sunabilecek önemli bir araştırma alanı oluşturmaktadır.

Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti, Yeni İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti ve Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, yabancılara Türkçe öğretimi alanında yaygın biçimde kullanılan temel öğretim materyalleri arasında yer almaktadır. Bu setler farklı düzeylerde Türkçe öğrenen bireyler için hazırlanmakta ve öğretim sürecinde hem öğrenciler hem de öğrenenler tarafından başvuru kaynağı olarak kullanılmaktadır. Yaygın kullanımları nedeniyle bu öğretim setleri; kültür aktarımı, dil becerileri, söz varlığı, dil bilgisi, etkinlik türleri, metin seçimi, ölçme-değerlendirme ve öğrenen düzeyine uygunluk gibi çeşitli yönlerden araştırmalara konu olmaktadır.

Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların sayısı son yıllarda artmakla birlikte, bu çalışmaların hangi konular etrafında yoğunlaştığı, hangi öğretim setlerinin daha fazla incelendiği, hangi yazar ve ülkelerin alana katkı sunduğu, çalışmaların hangi temel kaynaklardan beslendiği ve anahtar kelime ağlarında hangi temaların öne çıktığı bütüncül biçimde değerlendirilmesi gereken konulardır. Özellikle öğretim setleri üzerine yapılan çalışmaların yalnızca tek tek incelenmesi, alanın genel eğilimlerini ortaya koymak için yeterli olmayabilir. Bu

nedenle bibliyometrik analizler, yabancılarla Türkçe öğretimi alanındaki akademik üretimi daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirme imkânı sunmaktadır.

Bibliyometrik analizler, belirli bir araştırma alanındaki yayınların nicel özelliklerini, atıf ilişkilerini, yazar ve ülke bağlantılarını, anahtar kelime örüntülerini ve tematik eğilimlerini ortaya koymada etkili bir yöntemdir. Bu tür analizler sayesinde bir alanın hangi dönemlerde gelişim gösterdiği, hangi kaynaklardan beslendiği, hangi araştırmacıların ve ülkelerin öne çıktığı ve hangi konuların daha fazla çalışıldığı belirlenebilmektedir. Bu yönüyle bibliyometrik analiz, yabancılarla Türkçe öğretimi alanında kullanılan öğretim setlerine yönelik akademik birikimin genel görünümünü ortaya koymak açısından önemli bir araştırma zemini oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmaların bibliyometrik özelliklerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilen çalışmalar; yayın ve atıf sayılarının yıllara göre dağılımı, yazarlar, ülkeler, atıf ağında öne çıkan temel kaynaklar ve anahtar kelime temelli eğilimler bakımından analiz edilmiştir. Araştırmanın, yabancılarla Türkçe öğretimi alanında öğretim setlerine yönelik akademik çalışmaların mevcut durumunu ortaya koyarak alandaki eğilimlerin, görünürlük düzeyinin ve geliştirilmesi gereken yönlerin belirlenmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. Yöntem

Bu araştırma, yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmaların bibliyometrik özelliklerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometrik analiz; belirli bir alan, konu, yazar, kurum, ülke, anahtar kelime veya atıf ilişkileri üzerinden akademik üretimin nicel ve görsel olarak incelenmesine imkân sağlayan bir yöntemdir. Bu doğrultuda araştırmada Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilen veriler kullanılmış; yayın eğilimleri, atıf dağılımları, yazar üretkenliği, ülke dağılımı, atıf ağında öne çıkan temel kaynaklar ve tematik eğilimler analiz edilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, bibliyometrik analiz deseniyle tasarlanmıştır. Bibliyometrik analiz yoluyla belirli bir araştırma alanındaki akademik üretimin yapısı, gelişim süreci ve ilişki ağları ortaya konulabilmektedir. Bu araştırmada da Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik akademik çalışmaların yıllara göre gelişimi, atıf görünürlüğü, yazar ve ülke temelli dağılımı, atıf ağında öne çıkan temel kaynakları ve anahtar kelime temelli eğilimleri incelenmiştir.

Araştırmada hem betimsel bibliyometrik göstergelerden hem de ağ temelli

bibliyometrik analizlerden yararlanılmıştır. Betimsel göstergeler kapsamında yayın ve atıf sayılarının yıllara göre dağılımı ele alınmıştır. Ağ temelli analizlerde ise VOSviewer programı aracılığıyla yazar, ülke, doküman ve anahtar kelime ilişkileri görselleştirilmiştir. Görselleştirmeler VOSviewer programı aracılığıyla yapılmıştır (Van Eck & Waltman, 2010). Böylece araştırma konusu hem nicel dağılımlar hem de bibliyometrik ilişki ağları bakımından değerlendirilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Web of Science Core Collection veri tabanında yabancılara Türkçe öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ve yabancı dil öğretimi alanlarında yayımlanan akademik çalışmalar oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında özellikle Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımına yönelik çalışmalar dikkate alınmıştır.

Araştırmanın örneklemini, belirlenen anahtar kelimeler ve filtreleme ölçütleri doğrultusunda Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilen 979 çalışma oluşturmaktadır. İlk aşamada elde edilen geniş veri seti, araştırmanın amacı doğrultusunda belge türü, Web of Science kategorileri, Citation Topics sınıflandırmaları ve indeks türleri bakımından sınırlandırılmıştır. Son durumda çalışmanın nihai veri seti 979 kayıttan oluşmuştur.

Bibliyometrik araştırmalarda çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yaklaşımı kullanılabilir. Bu çalışmada da araştırmanın kapsamı ile doğrudan ilişkili yayınlara ulaşabilmek amacıyla çok aşamalı bir filtreleme süreci uygulanmıştır. Böylece araştırma alanıyla doğrudan ilişkili olmayan çalışmaların veri setine dâhil edilmesi önlenmeye çalışılmış ve elde edilen veri setinin Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik akademik eğilimleri daha doğru biçimde yansıtması amaçlanmıştır.

2.3. Veri Kaynağı ve Veri Toplama Süreci

Araştırmanın veri kaynağını Web of Science Core Collection veri tabanı oluşturmaktadır. Web of Science veri tabanının tercih edilmesinde, uluslararası düzeyde indekslenen akademik yayınları kapsaması, atıf verilerine erişim sağlaması ve bibliyometrik analizlerde yaygın olarak kullanılan güvenilir veri kaynaklarından biri olması etkili olmuştur.

Veri toplama sürecinde araştırma konusu ile ilişkili olabilecek farklı İngilizce ve Türkçe karşılıklar dikkate alınmıştır. Bu kapsamda yabancılara Türkçe öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yabancı dil öğretimi ve öğretim setlerinin farklı yazım biçimlerini kapsayan bir arama stratejisi oluşturulmuştur. Arama sürecinde "foreign language teaching" OR "teaching Turkish as a foreign language" OR "Turkish as a foreign language" OR "teaching Turkish to foreigners" genel alan terimleri "AND" bağlacı ile "Yedi İklim" OR "Yedi İklim" OR "Turkish Teaching Set

for Foreigners Yedi İklim" OR "Turkish Teaching Set for Foreigners Yedi İklim" OR "Yedi İklim Turkish Teaching Set for Foreigners" OR "Yedi İklim Turkish Teaching Set for Foreigners" OR "Yeni İstanbul" OR "Yeni İstanbul" OR "Turkish Teaching Set for Foreigners Yeni İstanbul" OR "Turkish Teaching Set for Foreigners Yeni İstanbul" OR "Yeni İstanbul Turkish Teaching Set for Foreigners" OR "Yeni İstanbul Turkish Teaching Set for Foreigners" OR "Yeni Hitit" OR "Turkish Teaching Set for Foreigners Yeni Hitit" OR "Yeni Hitit Turkish Teaching Set for Foreigners" OR "Gazi TÖMER" OR "Gazi TOMER" OR "Gazi Turkish Teaching Set for Foreigners" OR "Gazi Turkish Teaching Set" OR "Gazi Turkish Language Teaching Set for Foreigners" öğretim setlerine ilişkin ifadeleri birleştirilip Web Of Science veri tabanında kaynak taraması yapılmıştır..

Belirlenen anahtar kelimeler doğrultusunda yapılan ilk taramada toplam 6.312 yayına ulaşılmıştır. Araştırmanın kapsamını sınırlandırmak ve konu ile doğrudan ilişkili çalışmalara ulaşmak amacıyla çeşitli filtreleme işlemleri uygulanmıştır. İlk aşamada yalnızca makale türündeki çalışmalar seçilmiş ve veri sayısı 3.617'ye düşürülmüştür. Daha sonra Web of Science kategori filtrelerinden Linguistics, Education & Educational Research ve Language & Linguistics alanları tercih edilmiş; bu filtreleme sonucunda veri seti 2.670 yayına indirgenmiştir.

Bir sonraki aşamada Citation Topics Meso sınıflandırması kullanılmış ve Education & Educational Research ile Language & Linguistics kategorileri seçilmiştir. Bu işlem sonucunda veri seti 1.425 yayına düşmüştür. Araştırmanın yabancı dil öğretimi, çok dilli eğitim ve öğretmen eğitimi bağlamına odaklanabilmesi amacıyla Citation Topics Micro sınıflandırmasında Multilingual Education ve Teacher Education kategorileri tercih edilmiştir. Bu aşama sonucunda veri seti 983 yayına düşürülmüştür.

Son aşamada Web of Science indeks filtreleri uygulanmıştır. Bu kapsamda Emerging Sources Citation Index (ESCI), Social Sciences Citation Index (SSCI), Book Citation Index – Social Sciences & Humanities (BKCI-SSH) ve Conference Proceedings Citation Index – Social Sciences & Humanities (CPCI-SSH) indeksleri araştırmaya dâhil edilmiştir. Filtreleme süreci sonunda nihai veri seti 979 çalışmadan oluşmuştur.

Yayın ve atıf sayılarının yıllara göre dağılımını belirlemek amacıyla Web of Science'ın Citation Report ve Analyze Results bölümlerinden yararlanılmıştır. Bu aşamada 1975-2026 yılları arasındaki yayın ve atıf verileri dikkate alınmıştır. Böylece araştırma konusuna ilişkin akademik üretimin yıllar içindeki gelişimi ve atıf görünürlüğü ortaya konulmuştur.

2.4. Veri Temizleme Süreci

Araştırmanın geçerliliğini ve analiz sonuçlarının tutarlılığını artırmak amacıyla veri temizleme işlemleri gerçekleştirilmiştir. Bibliyometrik analizlerde

aynı kavramın farklı yazım biçimleriyle yer alması, analiz sonuçlarının dağılmasına ve kavramların olduğundan daha düşük görünmesine neden olabilmektedir. Bu nedenle analiz öncesinde yazım farklılıkları, eş anlamlı kullanımlar, dil farklılıkları ve kapsam dışı kavramlar gözden geçirilmiştir.

İlk olarak öğretim setlerinin farklı yazım biçimleri dikkate alınmıştır. “Yedi İklim” ve “Yedi İklim”, “Yeni İstanbul” ve “Yeni İstanbul”, “Gazi TÖMER” ve “Gazi TOMER” gibi aynı öğretim setini ifade eden farklı yazımlar birlikte değerlendirilmiştir. “Gazi” ifadesinin tek başına kullanılması ilgisiz sonuçlar üretebileceği için arama ve değerlendirme sürecinde “Gazi TÖMER”, “Gazi TOMER”, “Gazi Turkish Teaching Set” ve “Gazi Turkish Teaching Set for Foreigners” gibi daha belirleyici ifadeler tercih edilmiştir.

Ülke temelli analiz sırasında “Turkey” ve “Türkiye” ifadelerinin VOSviewer’da iki ayrı ülke gibi görüldüğü belirlenmiştir. Bu durumun ülke analizindeki yayın sayısı, atıf sayısı ve toplam bağlantı gücü değerlerini bölerek hatalı yorumlara yol açabileceği düşünülmüştür. Bu nedenle düz metin formatında bir thesaurus dosyası hazırlanmış ve “Turkey” ile “Türkiye” ifadeleri tek başlık altında birleştirilmiştir. Dosya .txt formatında oluşturulmuş ve VOSviewer’daki “thesaurus file” alanından analize dâhil edilmiştir. Böylece Türkiye’ye ait yayın, atıf ve bağlantı değerlerinin ayrı ayrı değil, tek ülke başlığı altında değerlendirilmesi sağlanmıştır.

Anahtar kelime analizinde de benzer bir temizleme işlemi uygulanmıştır. Analiz sırasında “Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish as a foreign language” anahtar kelimelerinin ayrı başlıklar altında görüldüğü tespit edilmiştir. Bu durum, araştırmanın temel alanını temsil eden Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kavramının ağ içindeki görünürlüğünü zayıflatabileceği için bu iki ifade thesaurus dosyası aracılığıyla “Turkish as a foreign language” başlığı altında birleştirilmiştir. Ayrıca “teaching Turkish to foreigners”, “Turkish language teaching”, “Turkish language” ve “Teaching Turkish” gibi aynı kavram alanına yakın ifadeler de aynı başlık altında değerlendirilmiştir.

Anahtar kelime analizinde araştırmanın kapsamı dışında kalan ve doğrudan İngilizce öğretimini temsil eden bazı terimler analiz dışı bırakılmıştır. Bu kapsamda “English language”, “English language teaching”, “English as a foreign language”, “EFL”, “ELT”, “EFL learners”, “EFL teachers”, “EFL writing”, “EFL learning”, “English”, “English for specific purposes” ve “Teaching English as a foreign language” gibi terimler filtrelenmiştir. Bunun yanında araştırmanın odağını doğrudan temsil etmeyen “German”, “French” ve “Spanish” gibi belirli dil adları da analizden çıkarılmıştır. Bu işlemin yapılmasındaki amaç, yabancılara Türkçe öğretimi ve öğretim setleri odağını gölgeleyebilecek, ağı İngilizce öğretimi veya başka dil öğretimi bağlamlarına yönlendirebilecek kavramların analiz sonuçlarını etkilemesini önlemektir.

Veri temizleme süreci yalnızca kavramları azaltmak amacıyla değil, analiz sonuçlarının daha anlamlı ve yorumlanabilir hâle gelmesi amacıyla yürütülmüştür. Düşük eşik değerleri kullanıldığında ağ haritalarında çok sayıda düğüm yer almakta ve bu durum görsel karmaşıklığa neden olmaktadır. Buna karşılık, çok yüksek eşik değerleri kullanıldığında araştırmanın temel odağını temsil eden bazı önemli kavramlar analiz dışında kalabilmektedir. Bu nedenle eşik değerleri belirlenirken hem ağ haritalarının okunabilirliği hem de araştırmanın temel odağının görünür kalması birlikte dikkate alınmıştır.

2.5. Veri Analizi Süreci

Araştırmada veri analizi iki aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada Web of Science üzerinden yıllara göre yayın ve atıf dağılımı incelenmiştir. Bu kapsamda 1975-2026 yılları arasındaki yayın ve atıf sayıları analiz edilmiş, elde edilen grafik araştırma konusuna ilişkin akademik üretimin zaman içindeki gelişimini göstermek amacıyla kullanılmıştır. Yayın sayıları alandaki üretim eğilimini, atıf sayıları ise çalışmaların akademik görünürlüğünü değerlendirmek için ele alınmıştır.

İkinci aşamada Web of Science'tan elde edilen bibliyografik veriler VOSviewer programına aktarılmıştır. VOSviewer programı aracılığıyla yazar, ülke, atıf ağı ve anahtar kelime birliktelik analizleri yapılmıştır. Analizlerde kullanılan eşik değerleri veri setinin büyüklüğü, analiz amacının niteliği, ağ haritalarının okunabilirliği ve araştırma sorularıyla ilişkisi dikkate alınarak belirlenmiştir.

Yazar analizinde en fazla yayın yapan ve alanda görünürlük kazanan yazarların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu analizde bir yazarın analize dâhil edilebilmesi için minimum yayın sayısı 2, minimum atıf sayısı ise 10 olarak belirlenmiştir. Minimum yayın sayısının 2 olarak seçilmesi, yalnızca tek yayınla veri setinde yer alan çok sayıda yazarın oluşturabileceği dağınıklığı azaltmak amacı taşımaktadır. Minimum atıf sayısının 10 olarak belirlenmesi ise yalnızca yayın sayısı bakımından değil, akademik görünürlük bakımından da belirli bir etkiye sahip yazarların analizde yer almasını sağlamak için tercih edilmiştir. Böylece hem üretkenlik hem de atıf etkisi açısından daha anlamlı bir yazar ağı oluşturulmuştur.

Ülkelere göre dağılım analizinde VOSviewer'da ortak yazarlık analizi kullanılmış ve analiz birimi olarak ülkeler seçilmiştir. Bu analizde minimum yayın sayısı 5, minimum atıf sayısı 0 olarak belirlenmiştir. Minimum yayın sayısının 5 olarak belirlenmesi, alana belirli düzeyde katkı sunan ülkelerin analizde yer almasını sağlamak ve çok düşük yayın sayısına sahip ülkelerin oluşturabileceği görsel dağınıklığı azaltmak amacıyla tercih edilmiştir. Minimum atıf sayısının 0 olarak belirlenmesi ise ülke analizinde temel amacın atıf etkisinden çok yayın üretimi ve ülkeler arası iş birliği yapısını ortaya koymak olmasıyla ilişkilidir. Atıf eşiği yükseltildiğinde bazı ülkelerin analiz dışında kalabileceği ve yayın dağılımının eksik görünebileceği düşünülmüştür. Bu nedenle ülke analizinde kapsayıcı bir

yaklaşım benimsenmiş ve atıf eşiği 0 olarak bırakılmıştır.

Atıf ağı analizinde başlangıçta “en fazla atıf alan çalışmalar” başlığıyla bir analiz yapılması planlanmıştır. Ancak VOSviewer’da doküman temelli atıf analizi sonucunda Cummins, Kumaravadivelu, Brown, Kramsch ve Littlewood gibi doğrudan Türkçe öğretim setlerine odaklanmayan; ancak yabancı dil öğretimi, ikinci dil edinimi, kültür ve yöntem tartışmaları açısından temel kuramsal kaynaklar olduğu görülen çalışmaların öne çıktığı belirlenmiştir. Bu nedenle okuyucuyu yanıltmamak ve analizin kapsamını daha doğru ifade etmek amacıyla başlık “Atıf Ağına Öne Çıkan Temel Kaynaklar” şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Bu analizde minimum atıf sayısı 5 olarak belirlenmiştir. Bu eşik değeri, hem atıf ağı içerisinde görünürlük kazanmış kaynakları belirlemek hem de çok düşük atıf alan çalışmaların oluşturabileceği yoğunluğu azaltmak amacıyla tercih edilmiştir.

Tematik eğilimlerin belirlenmesinde anahtar kelime birliktelik analizi kullanılmıştır. Bu analizde VOSviewer’da “co-occurrence” analiz türü, analiz birimi olarak ise “author keywords” seçilmiştir. Anahtar kelime analizinde farklı eşik değerleri denenmiş, düşük eşik değerlerinde haritanın fazla karmaşıklaştığı; yüksek eşik değerlerinde ise “Turkish as a foreign language” gibi araştırmanın temel odağını temsil eden kavramların ağ dışında kalabildiği görülmüştür. Bu nedenle nihai analizde minimum görülme sayısı 8 olarak belirlenmiştir. Bu eşik değeri, hem ağ haritasının okunabilir olmasını sağlamış hem de “Turkish as a foreign language” kavramının analizde görünür kalmasına imkân tanımıştır.

Anahtar kelime birliktelik analizinde “Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish as a foreign language” başlıkları ayrı ayrı görüldüğü için thesaurus dosyası aracılığıyla tek başlık altında birleştirilmiştir. Böylece aynı kavramı ifade eden terimlerin farklı düğümler hâlinde dağılması önlenmiştir. Ayrıca “English as a foreign language”, “EFL”, “ELT”, “EFL teachers”, “English”, “English for specific purposes” ve “English language teaching” gibi araştırmanın kapsamı dışında kalan İngilizce öğretimi odaklı anahtar kelimeler analiz dışı bırakılmıştır. Bu temizleme işlemi, tematik eğilimlerin yabancılara Türkçe öğretimi ve genel yabancı dil öğretimi bağlamında daha doğru okunabilmesi amacıyla yapılmıştır.

Anahtar kelime analizinde ayrıca ağ haritasının yorumlanabilirliği açısından farklı denemeler yapılmıştır. İlk denemelerde düşük eşik değerlerinin çok sayıda anahtar kelimeyi haritaya dâhil ettiği ve karmaşık bir yapı oluşturduğu görülmüştür. Bunun üzerine İngilizce öğretimi ve farklı dil öğretimi bağlamlarını doğrudan temsil eden kapsam dışı terimler filtrelenmiş, aynı kavramı ifade eden Türkçe öğretimi terimleri birleştirilmiş ve nihai analiz minimum görülme sayısı 8 üzerinden yürütülmüştür. Bu süreç sonunda genel yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültür, kültürlerarası iletişim, motivasyon, çok dillilik, ikinci dil edinimi, CALL ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi gibi temalar görünür hâle gelmiştir.

2.6. Geçerlilik ve Güvenirlilik

Araştırmada geçerlilik ve güvenirliliği artırmak amacıyla veri toplama, veri temizleme ve veri analizi süreçleri sistematik biçimde yürütülmüştür. Öncelikle araştırma konusu ile doğrudan ilişkili yayınlara ulaşabilmek için Web of Science Core Collection veri tabanında çok aşamalı bir filtreleme süreci uygulanmıştır. Bu süreçte belge türü, Web of Science kategorileri, Citation Topics Meso, Citation Topics Micro ve Web of Science indeksleri dikkate alınmıştır.

Veri setinin oluşturulmasında öğretim setlerinin farklı yazım biçimleri göz önünde bulundurulmuş ve aynı anlama gelen ifadelerin dağınıklık oluşturmalarının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Ülke analizinde “Turkey” ve “Türkiye” ifadelerinin tek başlık altında birleştirilmesi, Türkiye’ye ait bibliyometrik göstergelerin bölünmesini önlemiş ve analiz sonuçlarının daha doğru yorumlanmasını sağlamıştır. Benzer şekilde anahtar kelime analizinde “Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish as a foreign language” ifadelerinin birleştirilmesi, araştırmanın temel alanını temsil eden kavramın ağ içinde daha doğru görünmesini sağlamıştır.

Araştırmanın kapsamı dışında kalan İngilizce öğretimi ve farklı dil öğretimi odaklı bazı anahtar kelimeler analiz dışı bırakılmıştır. Bu işlem, veri setinin yapay biçimde daraltılması amacıyla değil, araştırmanın temel amacıyla doğrudan ilişkili olmayan kavramların analiz sonuçlarını gölgelemesini önlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Özellikle tematik eğilim analizinde İngilizce öğretimiyle ilgili terimlerin ağda baskın hâle gelmesi, yabancılarla Türkçe öğretimi odağının geri planda kalmasına neden olabileceğinden, bu terimler filtrelenmiştir.

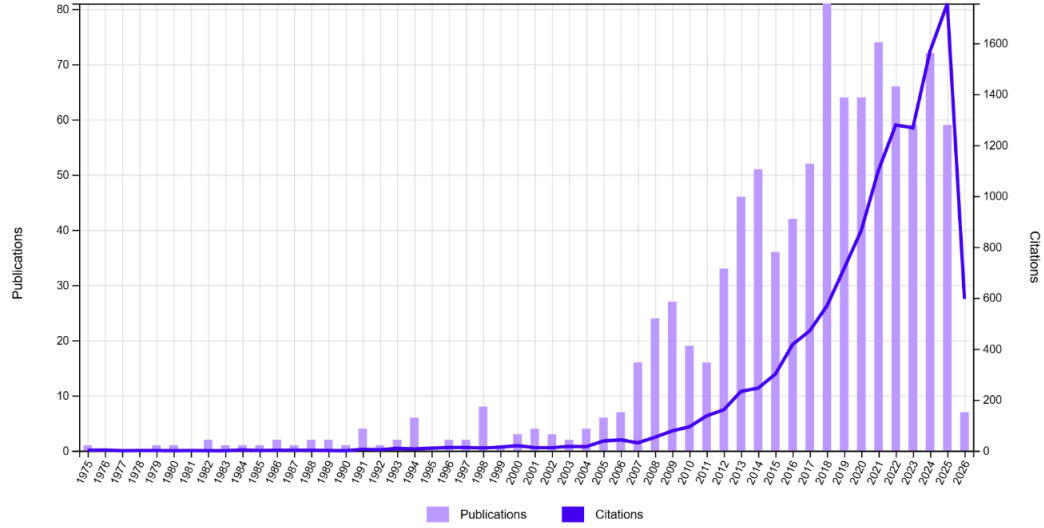
Bibliyometrik analizlerde kullanılan eşik değerleri rastgele belirlenmemiştir. Her analiz türünde araştırma sorusunun amacı ve ağ haritasının okunabilirliği dikkate alınmıştır. Yazar analizinde minimum 2 yayın ve 10 atıf, ülke analizinde minimum 5 yayın ve 0 atıf, atıf ağı analizinde minimum 5 atıf, tematik eğilim analizinde ise minimum 8 anahtar kelime görülme sayısı kullanılmıştır. Bu eşik değerleri, analizlerin hem kapsayıcı hem de yorumlanabilir olmasını sağlamak amacıyla tercih edilmiştir.

Ayrıca analiz sürecinde farklı eşik değerleri denenmiş ve elde edilen haritaların okunabilirliği karşılaştırılmıştır. Çok düşük eşik değerlerinin aşırı yoğun ve karmaşık ağ yapıları oluşturduğu, çok yüksek eşik değerlerinin ise araştırmanın temel odağını temsil eden bazı kavramları analiz dışında bıraktığı görülmüştür. Bu nedenle nihai analizlerde hem araştırma konusunun görünürlüğünü koruyan hem de ağ yapısını sadeleştiren eşik değerleri tercih edilmiştir.

Sonuç olarak araştırmada veri toplama, filtreleme, temizleme ve analiz süreçleri ayrıntılı biçimde planlanmış; aynı anlamı taşıyan terimlerin birleştirilmesi, kapsam dışı terimlerin filtrelenmesi ve uygun eşik değerlerinin kullanılması yoluyla analizlerin daha güvenilir, tutarlı ve yorumlanabilir olması amaçlanmıştır.

3.BULGULAR

3.1 Yayın ve Atıf Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil1: Yayın ve Atıf Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı¹

Şekil 1’de, yabancılara Türkçe öğretimi bağlamında Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine ilişkin çalışmaların yıllara göre yayın ve atıf dağılımı gösterilmektedir. Grafikte sütunlar yıllara göre yayın sayılarını, çizgi ise aynı yıllardaki atıf sayılarını ifade etmektedir.

Grafik incelendiğinde, alana ilişkin yayınların özellikle 2000’li yılların ortalarına kadar oldukça sınırlı düzeyde kaldığı görülmektedir. 1975–2005 yılları arasında yayın sayılarının düşük ve düzensiz bir seyir izlediği, bu dönemde konuya yönelik akademik ilginin henüz belirgin bir yoğunluk kazanmadığı anlaşılmaktadır. Bu durum, yabancılara Türkçe öğretimi alanının kurumsallaşma ve akademik görünürlük bakımından daha çok 2000’li yıllardan sonra gelişmeye başladığını göstermektedir.

2007 yılından itibaren yayın sayılarında belirgin bir artış eğilimi ortaya çıkmıştır. Özellikle 2012 sonrasında yayın üretiminin daha görünür hâle geldiği, 2013–2018 yılları arasında ise çalışmaların sayısında dikkat çekici bir yükseliş yaşandığı görülmektedir. Bu artış, yabancılara Türkçe öğretiminin hem Türkiye’de hem de uluslararası alanda daha fazla önem kazanmasıyla ilişkilendirilebilir. Ayrıca Yunus Emre Enstitüsü, üniversitelerin TÖMER birimleri ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik öğretim setlerinin yaygınlaşması, bu dönemdeki akademik üretimi desteklemiş olabilir.

Grafikte en dikkat çekici noktalardan biri, yayın sayısının 2018 yılında

¹URL-1

zirveye ulaşmasıdır. Bu yılda yayın sayısının oldukça yüksek olduğu görülmektedir. 2019–2022 yılları arasında da yayın üretiminin yüksek düzeyde devam ettiği, özellikle 2021 ve 2022 yıllarında alana yönelik akademik ilginin güçlü biçimde sürdüğü anlaşılmaktadır. 2023 ve 2024 yıllarında yayın sayılarında önceki yıllara göre kısmi dalgalanmalar görülse de genel eğilim, alanın güncelliğini koruduğunu göstermektedir.

Atıf sayıları bakımından değerlendirildiğinde, 2000’li yılların ortalarına kadar atıf düzeyinin oldukça düşük olduğu; 2010 sonrasında ise atıf sayılarında düzenli bir artış başladığı görülmektedir. Özellikle 2018 sonrasında atıf eğrisinin hızlı biçimde yükseldiği ve 2025 yılında en yüksek seviyeye ulaştığı anlaşılmaktadır. Bu durum, alanda üretilen çalışmaların yalnızca sayısal olarak artmadığını, aynı zamanda akademik etki bakımından da görünürlük kazandığını göstermektedir.

2026 yılında hem yayın hem de atıf sayısında düşüş görülmesi, yılın henüz tamamlanmamış olmasıyla açıklanabilir. Bu nedenle 2026 verilerinin doğrudan önceki yıllarla karşılaştırılması yanıltıcı olabilir. Yıl tamamlandığında yayın ve atıf sayılarında artış meydana gelmesi mümkündür.

Genel olarak Şekil 1, yabancılar Türkçe öğretiminde Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik akademik ilginin özellikle 2010 sonrasında belirgin biçimde arttığını göstermektedir. Yayın sayılarındaki artış, alanın kurumsallaşması ve öğretim materyallerine yönelik akademik ilginin güçlenmesiyle ilişkilendirilebilir. Atıf sayılarındaki yükseliş ise bu çalışmaların alandaki sonraki araştırmalar için önemli bir başvuru kaynağı hâline geldiğini ortaya koymaktadır.

3.2 Çalışmalarda en sık kullanılan anahtar kelimeler nelerdir?

Tablo 1: *Çalışmalarda En Sık Kullanılan Anahtar Kelimeler ve Bağlantı Güçleri*

Anahtar Kelime	Kullanım Sıklığı	Toplam Bağlantı Gücü
foreign language teaching	170	110
teacher education	30	25
foreign language	22	22
culture	21	20
foreign language learning	18	17
language teaching	18	12
multilingualism	17	18
professional development	17	17

Anahtar Kelime	Kullanım Sıklığı	Toplam Bağlantı Gücü
motivation	17	15
CLIL	16	22
foreign language teaching and learning	16	5
translation	14	18
second language acquisition	14	13
language learning	14	10
positive psychology	13	11
foreign languages	13	7
teaching	12	20
intercultural competence	12	14
education	12	10

Tablo 1’de, araştırma kapsamında incelenen çalışmaların anahtar kelime eş-oluşum analizine ilişkin bulgular yer almaktadır. Tabloda anahtar kelimelerin kullanım sıklıkları ve toplam bağlantı güçleri verilmiştir. Kullanım sıklığı, ilgili anahtar kelimenin veri setinde ne kadar tekrarlandığını; toplam bağlantı gücü ise bu anahtar kelimenin diğer kavramlarla kurduğu ilişkinin düzeyini göstermektedir.

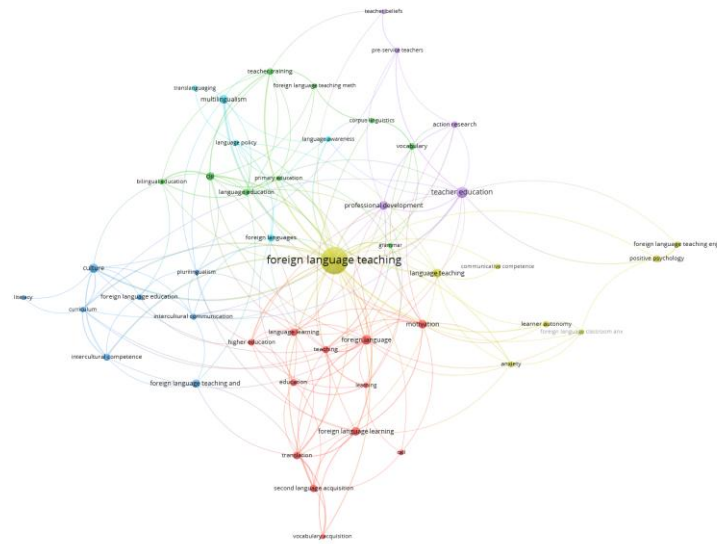
Tablo incelendiğinde, en sık kullanılan anahtar kelimenin foreign language teaching olduğu görülmektedir. Bu kavramın hem kullanım sıklığı hem de toplam bağlantı gücü bakımından ilk sırada yer alması, araştırma kapsamındaki çalışmaların genel olarak yabancı dil öğretimi alanı etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Bu durum, Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmaların Web of Science veri tabanında daha çok genel yabancı dil öğretimi literatürü içerisinde temsil edildiğini ortaya koymaktadır.

Tabloda teacher education, foreign language, culture, foreign language learning, language teaching, multilingualism, professional development ve motivation gibi kavramların da öne çıktığı görülmektedir. Bu bulgu, çalışmaların yalnızca öğretim setleri ya da ders materyalleriyle sınırlı olmadığını; öğretmen eğitimi, kültür aktarımı, dil öğrenimi, çok dillilik, mesleki gelişim ve öğrenen özellikleri gibi farklı boyutlarla ilişkili olduğunu göstermektedir.

Ayrıca translation, second language acquisition, language learning, intercultural competence ve education gibi kavramların tabloda yer alması, alandaki

çalışmaların dil edinimi, çeviri, kültürlerarası yeterlik ve genel eğitim süreçleriyle de bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bu durum, yabancılarla Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setlerinin daha geniş bir yabancı dil öğretimi bağlamı içinde değerlendirildiğini düşündürmektedir.

Genel olarak Tablo 1, araştırma kapsamındaki çalışmaların merkezinde yabancı dil öğretimi kavramının bulunduğunu; buna bağlı olarak kültür, öğretmen eğitimi, dil öğrenimi, çok dillilik ve öğrenen özellikleri gibi temaların da öne çıktığını göstermektedir. Bu sonuç, Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setleri üzerine yapılan çalışmaların henüz bağımsız ve güçlü bir kavramsal alan oluşturmaktan çok, genel yabancı dil öğretimi literatürü içinde konumlandığını ortaya koymaktadır.

Şekil 2: Çalışmalarda en sık kullanılan anahtar kelimelerin bibliyometrik analizi

Şekil 2’de, araştırma kapsamına alınan çalışmaların anahtar kelime eş-oluşum ağı gösterilmektedir. VOSviewer aracılığıyla oluşturulan bu ağ haritasında düğümlerin büyüklüğü anahtar kelimelerin kullanım sıklığını, çizgiler anahtar kelimeler arasındaki ilişkileri, renkler ise kavramsal kümeleri göstermektedir. Haritada merkezî konumda yer alan ve en büyük düğüm olarak görülen **foreign language teaching** kavramı, incelenen çalışmaların genel olarak yabancı dil öğretimi ekseninde yoğunlaştığını göstermektedir.

Anahtar kelime ağı incelendiğinde çalışmaların yalnızca öğretim materyalleriyle sınırlı kalmadığı; dil öğrenimi, öğretim süreci, kültür, öğretmen eğitimi, çok dillilik ve öğrenen özellikleri gibi farklı temalar etrafında şekillendiği görülmektedir. Merkezde yer alan **foreign language teaching** kavramıyla ilişkili olarak **language learning**, **foreign language**, **teaching**, **education**, **language teaching** ve **foreign language learning** kavramlarının öne çıkması, ilgili

Çalışmaların yabancı dil ğretimi alanının temel kavramlarıyla güçlü bir ilişki içerisinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Haritada görölen kümelerden biri, **language learning, teaching, education, foreign language learning, translation, second language acquisition ve vocabulary acquisition** kavramları etrafında oluşmuştur. Bu küme, çalışmaların dil öğrenme ve öğretme süreçleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle söz varlığı edinimi, ikinci dil edinimi ve çeviri gibi kavramların bu ağda yer alması, yabancılara Türkçe ğretiminde kullanılan ğretim setlerinin yalnızca ders kitabı düzeyinde değil, dil edinimi ve öğrenme süreçleri bağlamında da ele alındığını düşündürmektedir.

Bir diğer kümede **culture, intercultural competence, intercultural communication, curriculum, literacy ve foreign language education** kavramları dikkat çekmektedir. Bu durum, yabancılara Türkçe ğretimi alanındaki çalışmaların kültür aktarımı ve kültürlerarası iletişim boyutuyla da ilişkilendirildiğini göstermektedir. Öğretim setleri, yabancı dil ğretiminde yalnızca dil bilgisi ve kelime ğretimi sağlayan araçlar değil; aynı zamanda hedef dilin kültürünü, iletişim biçimlerini ve toplumsal değerlerini aktaran materyaller olarak değerlendirilmektedir.

Haritada **teacher education, professional development, teacher beliefs, pre-service teachers ve action research** kavramlarının ayrı bir küme oluşturduğu görölmektedir. Bu bulgu, yabancı dil ğretimi alanındaki araştırmalarda ğretmen yetiştirme, ğretmen görüşleri ve mesleki gelişim konularının da önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Ancak bu kavramların doğrudan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi ğretim setleriyle değil, daha geniş yabancı dil ğretimi literatürüyle ilişkili olduğu söylenebilir.

Ağ haritasında **multilingualism, plurilingualism, bilingual education, language policy ve CLIL** gibi kavramların da yer alması, çalışmaların çok dillilik ve dil politikaları bağlamında da ele alındığını göstermektedir. Bu durum, yabancılara Türkçe ğretiminin yalnızca Türkiye merkezli bir ğretim alanı olarak değil, çok dilli ve çok kültürlü eğitim bağamları içinde değerlendirildiğini ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, haritada **Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi TÖMER** gibi ğretim setlerinin merkezî kavramlar arasında belirgin biçimde yer almaması dikkat çekicidir. Bu durum, söz konusu ğretim setlerine yönelik çalışmaların Web of Science kapsamında henüz bağımsız ve güçlü bir anahtar kelime ağı oluşturacak yoğunluğa ulaşmadığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle, bu ğretim setlerine ilişkin araştırmalar genel yabancı dil ğretimi literatürü içerisinde temsil edilmekte; ancak özel olarak yabancılara Türkçe ğretim setleri odağında daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Genel olarak Şekil 2, yabancılara Türkçe ğretiminde kullanılan ğretim

setlerine ilişkin çalışmaların doğrudan belirli set adları üzerinden değil; yabancı dil öğretimi, dil öğrenimi, kültür, öğretmen eğitimi, çok dillilik, motivasyon ve öğrenen özerkliği gibi daha genel temalar etrafında yoğunlaştığını göstermektedir. Bu bulgu, alanın henüz gelişmekte olan bir yapıya sahip olduğunu ve Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setleri üzerine yapılacak daha özgül bibliyometrik ve içerik odaklı çalışmalara ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymaktadır.

3.3 Alan yazında en fazla yayın yapan yazarlar kimlerdir?

Tablo 2: Alan Yazında En Fazla Yayın Yapan Yazarlar ve Bağlantı Güçleri

<i>Yazar</i>	<i>Yayın Sayısı</i>	<i>Atıf Sayısı</i>	<i>Toplam Bağlantı Gücü</i>
<i>Mercer, Sarah</i>	18	645	9
<i>Dewaele, Jean-Marc</i>	9	744	12
<i>Albert, Agnes</i>	9	56	8
<i>Yang, Shanshan</i>	8	80	11
<i>Noughabi, Mostafa Azari</i>	7	263	9
<i>Csizér, Kata</i>	7	54	8
<i>Shu, Dingfang</i>	5	13	3
<i>Byram, Michael</i>	5	185	2
<i>De Graaff, Rick</i>	4	29	4
<i>Maijala, Minna</i>	4	20	2
<i>Porto, Melina</i>	4	157	2
<i>Warner, Chantelle</i>	4	70	0
<i>Hopp, Holger</i>	3	26	9
<i>Kieseier, Teresa</i>	3	26	9
<i>Kissau, Scott</i>	3	38	4
<i>Bai, Barry</i>	3	47	3
<i>Larenteva, Evgenia</i>	3	33	3
<i>Orland-Barak, Lily</i>	3	33	3
<i>Pavlak, Miroslav</i>	3	24	3

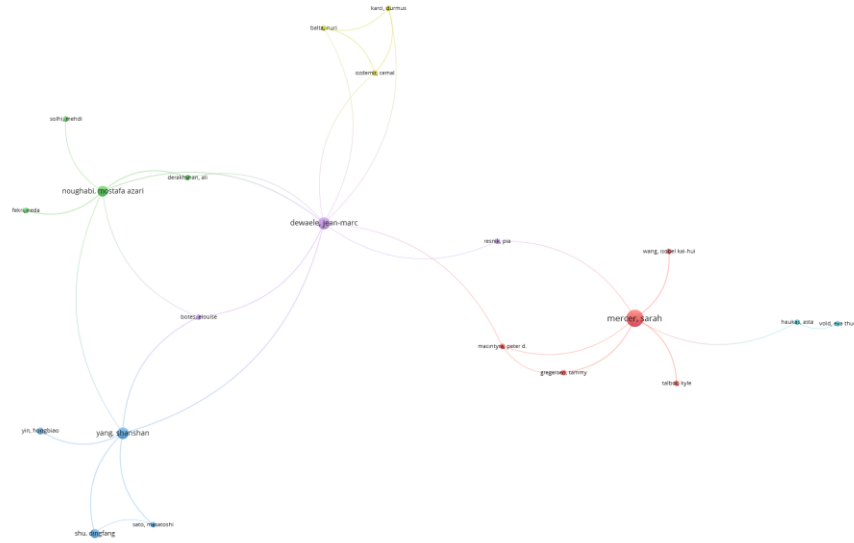
(Veriler VOSviewer programında Web of Science veri seti kullanılarak yapılan yazar temelli analiz sonucunda elde edilmiştir. Analizde bir yazarın tabloya dâhil edilebilmesi için minimum yayın sayısı 2, minimum atıf sayısı ise 10 olarak belirlenmiştir. “Yayın sayısı” yazarın veri setindeki çalışma sayısını, “atıf sayısı” bu çalışmaların aldığı toplam atıf sayısını, “toplam bağlantı gücü” ise yazarın analizdeki diğer yazarlarla kurduğu bibliyometrik ilişkinin gücünü göstermektedir.)

Tablo 2’de, araştırma kapsamında incelenen çalışmalar içerisinde en fazla yayın yapan yazarlar, bu yazarların atıf sayıları ve toplam bağlantı güçleri gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, en fazla yayına sahip yazarın **Sarah Mercer** olduğu görülmektedir. Mercer’in 18 yayın ve 645 atıf ile ilk sırada yer alması, yazarın alan yazında hem üretkenlik hem de akademik etki bakımından önemli bir konuma sahip olduğunu göstermektedir.

Tabloda dikkat çeken bir diğer yazar **Jean-Marc Dewaele**’dir. Dewaele, 9 yayınlı ikinci sırada yer almakla birlikte 744 atıf sayısı ile tabloda en yüksek atıf değerine sahip yazardır. Bu durum, yazarın yayın sayısının Mercer’e göre daha az olmasına rağmen çalışmalarının alan yazında oldukça yüksek bir etki oluşturduğunu göstermektedir. Benzer şekilde **Agnes Albert**, **Shanshan Yang**, **Mostafa Azari Noughabi** ve **Kata Csizér** gibi yazarların da yayın sayısı ve bağlantı gücü açısından öne çıktığı görülmektedir.

Tabloda yer alan toplam bağlantı gücü değerleri, yazarların diğer araştırmacılarla kurduğu ortak yazarlık ilişkilerini göstermektedir. Bu açıdan **Jean-Marc Dewaele**, **Shanshan Yang**, **Sarah Mercer** ve **Mostafa Azari Noughabi** gibi yazarların bağlantı gücü bakımından da dikkat çektiği söylenebilir. Bu bulgu, söz konusu yazarların yalnızca bireysel üretkenlikleriyle değil, aynı zamanda akademik iş birliği ağlarıyla da alan yazında görünür olduklarını göstermektedir.

Genel olarak Tablo 2, alan yazında belirli yazarların yayın üretimi ve atıf etkisi bakımından öne çıktığını göstermektedir. Bununla birlikte yazarların yayın sayıları arasında büyük farklılıklar bulunması, araştırma alanında üretkenliğin sınırlı sayıda araştırmacı etrafında yoğunlaştığını düşündürmektedir. Bu durum, Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setleriyle ilişkili çalışmaların daha geniş yabancı dil öğretimi literatürü içinde ele alındığını ve alanda daha fazla araştırmacı iş birliğine ihtiyaç bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 3: Alan yazında en fazla yayın yapan yazarların bibliyometrik analizi

Şekil 3'te, araştırma kapsamında incelenen çalışmaların yazar ortak yazarlık ağı gösterilmektedir. VOSviewer programı aracılığıyla oluşturulan bu ağ haritasında düğümlerin büyüklüğü yazarların ağ içerisindeki görünürlüğünü, düğümler arasındaki çizgiler yazarlar arasındaki ortak yazarlık ilişkilerini, renkler ise farklı iş birliği kümelerini ifade etmektedir. Ağ haritasının daha okunabilir ve yorumlanabilir hâle getirilebilmesi amacıyla analizde en az 2 yayına ve en az 10 atıfa sahip yazarlar dikkate alınmıştır.

Şekil incelendiğinde, yazar ortak yazarlık ağının birbirinden kısmen ayrılmış küçük kümelerden oluştuğu görülmektedir. Bu durum, araştırma alanında güçlü, merkezî ve bütünleşik bir ortak yazarlık ağının henüz oluşmadığını göstermektedir. Başka bir ifadeyle, alan yazındaki çalışmaların geniş araştırmacı grupları tarafından değil, daha çok belirli yazarlar ve küçük akademik iş birliği grupları tarafından yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Bu bulgu, alanın iş birliği yapısı bakımından gelişmeye açık olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Ağ haritasında **Sarah Mercer**, **Jean-Marc Dewaele**, **Shanshan Yang** ve **Mostafa Azari Noughabi** gibi yazarların daha görünür olduğu görülmektedir. Bu yazarların düğümlerinin ağda daha belirgin olması, yayın sayısı, atıf etkisi ve ortak yazarlık ilişkileri bakımından alan yazında öne çıktıklarını göstermektedir. Özellikle **Sarah Mercer** ve **Jean-Marc Dewaele**'nin farklı yazarlarla bağlantılar kurması, bu araştırmacıların yalnızca bireysel üretkenlikleriyle değil, aynı zamanda akademik iş birliği ağlarıyla da dikkat çektiğini ortaya koymaktadır.

Şekilde farklı renklerle gösterilen kümeler, belirli yazar grupları arasındaki ortak çalışma ilişkilerini yansıtmaktadır. Örneğin bazı kümeler daha sıkı bağlantılar gösterirken, bazı yazarların ağın daha dış bölgelerinde ve sınırlı bağlantılarla yer

aldığı görülmektedir. Bu durum, alan yazında bazı araştırmacı gruplarının kendi içinde iş birliği geliştirdiğini; ancak bu gruplar arasında güçlü ve sürekli bir bağlantı yapısının henüz oluşmadığını göstermektedir. Dolayısıyla ağ genelinde parçalı bir görünümünden söz etmek mümkündür.

Bu parçalı yapı, araştırma konusunun özel niteliğiyle de ilişkilendirilebilir. Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmalar, Web of Science kapsamında daha geniş yabancı dil öğretimi literatürü içinde yer almakta; ancak bu öğretim setleri odağında bağımsız ve yoğun bir araştırmacı ağı henüz belirginleşmemektedir. Bu nedenle şekil, hem alandaki mevcut araştırmacı ilişkilerini hem de iş birliği ağının geliştirilmesi gereken yönlerini göstermektedir.

Genel olarak Şekil 3, alan yazında bazı yazarların üretkenlik, atıf etkisi ve ortak yazarlık ilişkileri bakımından öne çıktığını; ancak araştırmacılar arasındaki iş birliği ağının sınırlı ve kümelenmiş bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır. Bu sonuç, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setleri üzerine yapılan çalışmaların daha fazla araştırmacı katılımına, ulusal ve uluslararası düzeyde daha güçlü akademik iş birliklerine ve disiplinler arası çalışmalara ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

3.4 Çalışmaların ülkelere göre dağılımı nasıldır?

Tablo 3: Çalışmaların Ülkelere Göre Dağılımı

Ülke	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
ABD	141	2513	40
Çin Halk Cumhuriyeti	111	1420	40
İspanya	92	386	13
Türkiye	82	721	17
İngiltere	64	1503	47
Almanya	37	439	14
Kolombiya	34	302	4
Avusturya	32	907	21
İran	31	658	17
Rusya	29	40	3
Avustralya	27	668	14

Ülke	Yayın Sayısı	Atıf Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
Brezilya	26	63	5
Bulgaristan	25	8	2
Hollanda	21	324	5
Finlandiya	17	174	12
Kanada	17	842	9
Polonya	17	241	7
Fransa	17	56	5
Ukrayna	16	38	5

(Veriler VOSviewer programında Web of Science veri seti kullanılarak yapılan ülke temelli ortak yazarlık analizi sonucunda elde edilmiştir. Analizde bir ülkenin tabloya dâhil edilebilmesi için minimum yayın sayısı 5, minimum atıf sayısı ise 0 olarak belirlenmiştir. “Yayın sayısı” ilgili ülkenin veri setindeki çalışma sayısını, “atıf sayısı” bu çalışmaların aldığı toplam atıf sayısını, “toplam bağlantı gücü” ise ülkenin diğer ülkelerle kurduğu ortak yazarlık ilişkilerinin gücünü göstermektedir. “Turkey” ve “Türkiye” ifadeleri thesaurus dosyası aracılığıyla “Türkiye” başlığı altında birleştirilmiştir.)

Tablo 3 incelendiğinde, çalışmaların ülkelere göre dağılımında en yüksek yayın sayısına sahip ülkenin ABD olduğu görülmektedir. ABD, 141 yayın ve 2513 atıf ile hem yayın üretkenliği hem de atıf görünürlüğü bakımından ilk sırada yer almaktadır. Çin Halk Cumhuriyeti ise 111 yayın ve 1420 atıf ile ikinci sırada bulunmaktadır. Bu iki ülkenin hem yayın sayısı hem de atıf değerleri açısından öne çıkması, ilgili araştırma alanında güçlü bir akademik üretim ve görünürlük düzeyine sahip olduklarını göstermektedir.

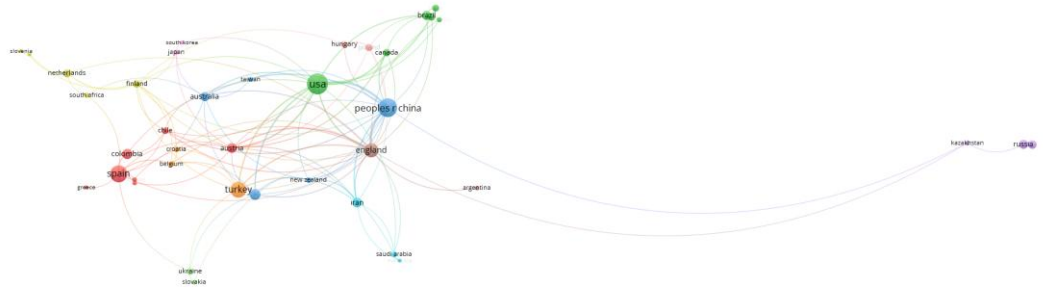
Türkiye, “Turkey” ve “Türkiye” ifadelerinin birleştirilmesi sonucunda 82 yayın, 721 atıf ve 17 toplam bağlantı gücü ile dördüncü sırada yer almaktadır. Bu bulgu, Türkiye’nin araştırma konusu kapsamında dikkat çekici bir yayın üretimine sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte Türkiye’nin toplam bağlantı gücünün İngiltere, ABD, Çin Halk Cumhuriyeti ve Avusturya gibi ülkelerin gerisinde kalması, uluslararası ortak yazarlık ilişkilerinin yayın sayısına kıyasla daha sınırlı düzeyde olduğunu düşündürmektedir.

İngiltere, 64 yayınlı Türkiye’nin gerisinde yer almasına rağmen 1503 atıf ve 47 toplam bağlantı gücü ile özellikle akademik etki ve iş birliği ağı bakımından öne

çıkmaktadır. Bu durum, İngiltere merkezli çalışmaların uluslararası literatürde daha yüksek görünürlüğe sahip olduğunu ve farklı ülkelerle daha güçlü ortak yazarlık ilişkileri kurduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Avusturya, 32 yayın ile daha sınırlı bir üretime sahip olmasına rağmen 907 atıf ve 21 toplam bağlantı gücü ile etki düzeyi yüksek ülkeler arasında yer almaktadır.

Tabloda yer alan diğer ülkeler incelendiğinde Almanya, İran, Avustralya, Kanada ve Finlandiya gibi ülkelerin hem yayın hem de bağlantı gücü açısından belirli bir görünürlük düzeyine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle İran'ın 31 yayın, 658 atıf ve 17 toplam bağlantı gücü ile Türkiye'ye yakın bir iş birliği düzeyi sergilediği görülmektedir. Buna karşılık Bulgaristan, Rusya, Brezilya, Fransa ve Ukrayna gibi ülkelerde yayın sayısı belirli bir düzeye ulaşmış olsa da atıf ve toplam bağlantı gücü değerlerinin daha sınırlı kaldığı görülmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Tablo 3 araştırma alanında akademik üretimin belirli ülkelerde yoğunlaştığını göstermektedir. ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti yayın sayısı bakımından öne çıkarken, İngiltere toplam bağlantı gücü açısından en güçlü ülke konumundadır. Türkiye ise yayın sayısı bakımından üst sıralarda yer almakta; ancak uluslararası ortak yazarlık ağı bakımından daha güçlü iş birliklerine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir. Bu nedenle Türkiye merkezli çalışmaların yalnızca niceliksel olarak değil, uluslararası iş birliği ve atıf görünürlüğü açısından da geliştirilmesi gerektiği söylenebilir.

Şekil 4: Çalışmaların ülkelere göre dağılımının bibliyometrik analizi

Şekil 4 incelendiğinde, araştırma alanındaki ülkeler arası ortak yazarlık ilişkilerinin belirli merkez ülkeler etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Haritada

düğümünün büyüklüğü ülkelerin yayın üretimindeki ağırlığını, ülkeler arasındaki çizgiler ise ortak yazarlık bağlantılarını göstermektedir. Buna göre ABD, Çin Halk Cumhuriyeti, İngiltere, Türkiye ve İspanya ağ içerisinde öne çıkan ülkeler arasında yer almaktadır. Bu ülkelerin hem düğüm büyüklüklerinin hem de diğer ülkelerle kurdukları bağlantıların belirgin olması, ilgili araştırma alanında daha görünür ve etkili bir konumda bulunduklarını göstermektedir.

Haritada özellikle **ABD, Çin Halk Cumhuriyeti ve İngiltere'nin** ağına merkezine yakın konumlandığı ve farklı ülke kümeleriyle bağlantılar kurduğu görülmektedir. Bu durum, söz konusu ülkelerin yalnızca yayın sayısı bakımından değil, aynı zamanda uluslararası akademik iş birliği bakımından da önemli aktörler olduğunu göstermektedir. İngiltere'nin ağ içerisinde çok sayıda ülkeyle bağlantılı görünmesi, toplam bağlantı gücü bakımından öne çıkmasını destekleyen bir bulgudur. Benzer şekilde ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti de geniş bağlantı ağıyla araştırma alanındaki merkezi ülkeler arasında yer almaktadır.

Türkiye, haritada belirgin bir düğüm olarak yer almakta ve özellikle İspanya, İngiltere, İran, Avusturya, Yeni Zelanda ve bazı Avrupa ülkeleriyle bağlantılar göstermektedir. Bu durum, Türkiye'nin ilgili araştırma alanında önemli bir yayın üretimine sahip olduğunu ve uluslararası ortak yazarlık ağında görünür bir konumda bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte Türkiye'nin bağlantılarının ABD, Çin Halk Cumhuriyeti ve İngiltere kadar yoğun olmaması, Türkiye merkezli çalışmaların uluslararası ortak yazarlık açısından daha da geliştirilebileceğini düşündürmektedir.

Haritada renklerle gösterilen kümeler, ülkelerin iş birliği bakımından birbirine daha yakın gruplar oluşturduğunu göstermektedir. Örneğin İspanya, Kolombiya, Şili, Avusturya ve bazı Avrupa ülkelerinin aynı bölgede kümelendiği; ABD, Brezilya, Kanada ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerin ise farklı bağlantı örüntüleri içinde yer aldığı görülmektedir. Bu kümelene, araştırma alanındaki akademik iş birliklerinin bölgesel, dilsel veya kurumsal yakınlıklar çerçevesinde şekillenebildiğini göstermektedir.

Dikkat çeken bir diğer nokta ise **Rusya ve Kazakistan'ın** haritanın sağ tarafında, ana ağdan daha uzak bir konumda yer almasıdır. Bu ülkeler ağ ile bağlantılı olmakla birlikte, merkezdeki yoğun iş birliği yapısından daha sınırlı bir ilişki göstermektedir. Bu durum, söz konusu ülkelerin araştırma alanındaki uluslararası ortak yazarlık ilişkilerinin daha dar kapsamlı olduğunu düşündürmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Şekil 4 araştırma alanında ülke temelli ortak yazarlık ilişkilerinin birkaç güçlü merkez etrafında toplandığını göstermektedir. ABD, Çin Halk Cumhuriyeti ve İngiltere ağına en etkili ülkeleri arasında yer alırken, Türkiye de yayın üretimi ve bağlantıları bakımından dikkat

çekici bir konuma sahiptir. Ancak Türkiye'nin uluslararası ortak yazarlık ağındaki bağlantı yoğunluğunun artırılması, alandaki akademik görünürlüğün ve etki düzeyinin güçlenmesine katkı sağlayabilir. Bu nedenle, gelecek çalışmalarda Türkiye merkezli araştırmaların farklı ülkelerle daha fazla ortak yazarlık ilişkisi kurması, alanın uluslararasılaşması açısından önemli görülmektedir.

3.5 En fazla atıf alan çalışmalar nelerdir?

Tablo 4: Atıf Ağında Öne Çıkan Temel Kaynaklar

	Çalışma	Atıf Sayısı	Bağlantı Sayısı
	Cummins (2007)	537	6
	Kumaravadivelu (1994)	290	5
3	Brown (2009)	213	8
4	Derakhshan (2022)	202	1
5	Moser (2021)	170	0
6	Mercer (2021a)	169	2
7	Littlewood (2011)	165	5
8	Turnbull (2001)	154	7
9	Burston (2014b)	148	1
1	Lin (2015)	147	1
1	Talbot (2018)	145	8
1	Kramsch (2013)	142	1
1	Grgurovic (2013)	132	0
1	Ergun (2021)	130	1
1	Getie (2020)	130	0
1	Granger (2014)	124	2
1	Garcia (2011)	124	1
1	Sdzurski (2016)	120	1
1	Shaver (2010)	116	1
2	Jin (2018)	102	1

(Veriler VOSviewer programında Web of Science veri seti kullanılarak

yapılan doküman temelli atıf analizi sonucunda elde edilmiştir. Analizde bir çalışmanın tabloya dâhil edilebilmesi için minimum atıf sayısı 5 olarak belirlenmiştir. “Atıf sayısı” ilgili çalışmanın aldığı toplam atıf sayısını, “bağlantı sayısı” ise çalışmanın atıf ağı içerisindeki diğer çalışmalarla kurduğu bağlantı düzeyini göstermektedir. Tablo, doğrudan en çok atıf alan Türkçe öğretim seti çalışmalarından ziyade, atıf ağına öne çıkan temel kuramsal ve yöntemsel kaynakları göstermektedir.)

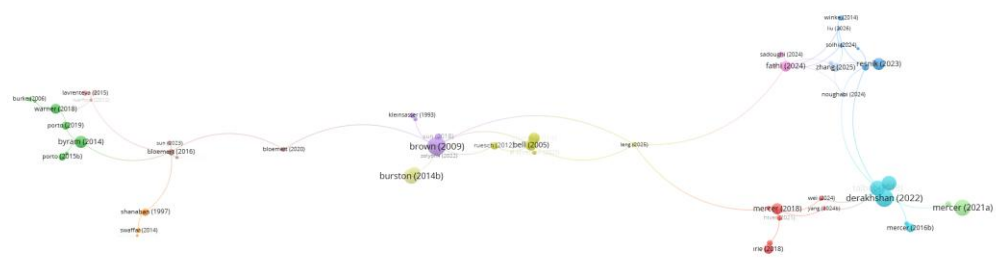
Tablo 4 incelendiğinde, atıf ağına öne çıkan temel kaynakların büyük ölçüde yabancı dil öğretimi, ikinci dil edinimi, kültür, iletişimsel yeterlik, öğretim yaklaşımları ve dil öğreniminde kuramsal çerçeve oluşturan çalışmalardan meydana geldiği görülmektedir. En yüksek atıf sayısına sahip çalışma Cummins (2007) tarafından yapılan çalışmadır. Bu çalışma 537 atıf ve 6 bağlantı sayısı ile tabloda ilk sırada yer almaktadır. Cummins’in çalışmasının atıf ağına en üst sırada bulunması, incelenen araştırmaların dil öğretimi, çok dillilik ve ikinci dil edinimi gibi daha geniş kuramsal tartışmalardan beslendiğini göstermektedir.

Tabloda ikinci sırada Kumaravadivelu (1994) yer almakta ve bu çalışma 290 atıf, 5 bağlantı sayısı ile dikkat çekmektedir. Kumaravadivelu’nun çalışmasının öne çıkması, öğretim yöntemleri, yöntem sonrası dönem ve yabancı dil öğretiminde pedagojik yaklaşımlar gibi konuların incelenen araştırmalar için önemli bir kuramsal dayanak oluşturduğunu göstermektedir. Benzer şekilde Brown (2009), 213 atıf ve 8 bağlantı sayısı ile tabloda üçüncü sırada yer almaktadır. Brown’un bağlantı sayısının yüksek olması, bu çalışmanın yalnızca sık atıf alan bir kaynak olmadığını, aynı zamanda atıf ağı içerisinde farklı çalışmalarla ilişki kuran merkezî kaynaklardan biri olduğunu göstermektedir.

Derakhshan (2022), Moser (2021) ve Mercer (2021) gibi daha güncel çalışmaların da tabloda üst sıralarda yer alması, alandaki araştırmaların yalnızca klasik kuramsal kaynaklara değil, son yıllarda öne çıkan güncel çalışmalara da dayandığını göstermektedir. Bu durum, yabancı dil öğretimi alanında duygu, motivasyon, öğretmen-öğrenci etkileşimi, öğrenen özellikleri ve pedagojik süreçler gibi güncel temaların araştırma alanında giderek daha fazla önem kazandığını düşündürmektedir.

Littlewood (2011), Turnbull (2001), Burston (2014b), Talbot (2018) ve Kramsch (2013) gibi çalışmalar ise yabancı dil öğretimi, teknoloji destekli dil öğretimi, kültür aktarımı ve iletişimsel yeterlik gibi farklı boyutlarda alana katkı sunan temel kaynaklar arasında yer almaktadır. Özellikle Talbot (2018) ve Brown (2009) çalışmalarının bağlantı sayılarının yüksek olması, bu kaynakların atıf ağı içinde diğer çalışmalarla güçlü ilişkiler kurduğunu göstermektedir. Bu durum, söz konusu çalışmaların yalnızca yüksek atıf sayısına sahip olmadığını, aynı zamanda ağı yapısı içinde de merkezi bir konumda bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Tablo 4'te yer alan kaynakların doğrudan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi gibi Türkçe öğretim setlerine yönelik çalışmaların ziyade, yabancı dil öğretimi alanının kuramsal ve yöntemsel temelini oluşturan kaynaklar olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, incelenen çalışmaların belirli Türkçe öğretim setlerine odaklanmakla birlikte, kuramsal arka planlarını daha geniş yabancı dil öğretimi literatüründen aldığını göstermektedir. Dolayısıyla atıf ağında öne çıkan temel kaynaklar, yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki çalışmaların uluslararası yabancı dil öğretimi literatürüyle ilişkili biçimde şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 5: Atıf Ağında Öne Çıkan Temel Kaynakların Bibliyometrik Analizi

Şekil 5 incelendiğinde, atıf ağında öne çıkan temel kaynakların farklı kümeler hâlinde yapılandığı görülmektedir. Haritada yer alan düğümler kaynakları, düğümlerin büyüklüğü kaynakların atıf ağındaki görünürlüğünü, bağlantılar ise kaynaklar arasındaki atıf ilişkilerini göstermektedir. Buna göre atıf ağı tek merkezli ve yoğun bir yapıdan ziyade, farklı dönemlere ve konu alanlarına yayılan kümelerden oluşmaktadır. Bu durum, incelenen çalışmaların tek bir kuramsal kaynağa dayanmaktan çok, yabancı dil öğretimi alanındaki farklı yaklaşım, yöntem ve kavramlardan beslendiğini göstermektedir.

Haritanın sol bölümünde Burston (2014b), Brown (2009) ve Ruesch (2012) gibi kaynakların yer aldığı daha eski tarihli çalışmaların oluşturduğu bir küme dikkat çekmektedir. Bu kümede yer alan çalışmaların özellikle yabancı dil öğretimi, teknoloji destekli dil öğretimi, öğretim yöntemleri ve dil öğrenme süreçlerine ilişkin kuramsal ve uygulamalı tartışmalarla ilişkili olduğu söylenebilir. Brown (2009) ve Burston (2014b) gibi kaynakların görece büyük düğümlerle temsil edilmesi, bu çalışmaların atıf ağı içerisinde önemli bir görünürlüğe sahip olduğunu göstermektedir.

Haritanın sağ bölümünde ise Derakhshan (2022), Mercer (2021), Mercer (2018), Resnik (2023), Zhang (2025), Fathi (2024) ve Sadoughi (2024) gibi daha güncel çalışmaların yoğunlaştığı görülmektedir. Bu küme, son yıllarda yabancı dil öğretimi alanında öne çıkan duygu, motivasyon, öğretmen-öğrenci etkileşimi, öğrenen özellikleri ve psikolojik değişkenler gibi güncel araştırma eğilimlerine işaret etmektedir. Özellikle Derakhshan (2022) ve Mercer (2021) çalışmalarının ağ içerisinde belirgin konumda yer alması, bu kaynakların güncel literatürde etkili bir yere sahip olduğunu göstermektedir.

Şekilde dikkat çeken bir diğer unsur, bazı kaynakların kümeler arasında köprü görevi görmesidir. Örneğin Leng (2025), Bloemert (2016/2020) ve Sun (2023) gibi kaynaklar farklı kümeler arasında bağlantı kuran ara konumlarda yer almaktadır. Bu durum, atıf ağının tamamen kopuk yapılardan oluşmadığını; aksine farklı kuramsal ve tematik alanlar arasında geçişler bulunduğunu göstermektedir. Bununla birlikte ağın genel yapısı incelendiğinde bağlantıların oldukça sınırlı ve parçalı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, incelenen çalışmaların ortak bir atıf çekirdeği etrafında yoğunlaşmadığını, farklı kaynak gruplarından beslendiğini düşündürmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Şekil 5 atıf ağında öne çıkan temel kaynakların doğrudan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmalardan ziyade, yabancı dil öğretimi alanının genel kuramsal ve yöntemsel kaynaklarından oluştuğunu göstermektedir. Bu bulgu, incelenen çalışmaların belirli Türkçe öğretim setlerini konu edinmesine rağmen, kuramsal arka planlarını daha geniş yabancı dil öğretimi literatüründen aldığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla atıf ağı, yabancılarla Türkçe öğretimi alanındaki öğretim seti odaklı çalışmaların uluslararası dil öğretimi literatürüyle ilişkili biçimde yapılandığını göstermesi bakımından önem taşımaktadır.

3.6 Çalışmalarda öne çıkan tematik eğilimler nelerdir?

Tablo 5: *Çalışmalarda Öne Çıkan Tematik Eğilimler*

	Anahtar Kelime	Görülme Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
1	Foreign language teaching	170	88
2	Teacher education	30	22
3	Foreign language	22	19
4	Culture	21	17
5	Foreign language learning	18	14
6	Language teaching	18	10

	Anahtar Kelime	Görülme Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
7	Multilingualism	17	15
8	Professional development	17	15
9	Motivation	17	14
1	CLIL	16	14
1	Foreign language teaching and learning	16	5
1	Translation	14	16
1	Second language acquisition	14	12
1	Language learning	14	9
1	Foreign languages	13	7
1	Positive psychology	13	7
1	Teaching	12	18
1	Intercultural competence	12	13
1	Education	12	10
2	Teacher training	11	11
2	Vocabulary	11	9
2	Higher education	10	11
2	Language education	10	10
2	Action research	10	9
2	Learner autonomy	10	5
2	Turkish as a foreign language	10	5
2	Intercultural communication	9	7
2	Anxiety	9	6

	Anahtar Kelime	Görülme Sayısı	Toplam Bağlantı Gücü
2	Foreign language education	9	5
3	Foreign language teaching enjoyment	9	5
3	Curriculum	8	12
3	Learning	8	11
3	Bilingual education	8	9
3	Language awareness	8	7
3	Language policy	8	7
3	Corpus linguistics	8	6
3	Pre-service teachers	8	5
3	CALL	8	4

(Veriler VOSviewer programında Web of Science veri seti kullanılarak yapılan anahtar kelime birliktelik analizi sonucunda elde edilmiştir. Analizde bir anahtar kelimenin tabloya dâhil edilebilmesi için minimum görülme sayısı 8 olarak belirlenmiştir. Aynı kavramı ifade eden “Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish as a foreign language” anahtar kelimeleri thesaurus dosyası aracılığıyla “Turkish as a foreign language” başlığı altında birleştirilmiştir. Ayrıca araştırmanın kapsamı dışında kalan doğrudan İngilizce öğretimi odaklı bazı anahtar kelimeler analiz dışı bırakılmıştır. “Görülme sayısı” ilgili anahtar kelimenin veri setinde kaç kez yer aldığını, “toplam bağlantı gücü” ise anahtar kelimenin diğer anahtar kelimelerle kurduğu ilişkilerin gücünü göstermektedir.)

Tablo 5 incelendiğinde, anahtar kelime birliktelik analizi sonucunda araştırma alanında en çok öne çıkan kavramın “Foreign language teaching” olduğu görülmektedir. Bu anahtar kelime 170 görülme sayısı ve 88 toplam bağlantı gücü ile tabloda ilk sırada yer almaktadır. Bu bulgu, incelenen çalışmaların genel olarak yabancı dil öğretimi alanı içinde konumlandığını ve araştırma konusunun daha geniş bir yabancı dil öğretimi literatürüyle ilişkili olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte “Foreign language teaching” kavramının diğer anahtar kelimelere göre oldukça yüksek bir değere sahip olması, veri setindeki tematik yapının belirli bir dile özgü çalışmalardan ziyade genel yabancı dil öğretimi çerçevesinde şekillendiğini ortaya koymaktadır.

Tabloda “Teacher education”, “Professional development”, “Teacher training” ve “Pre-service teachers” gibi öğretmen eğitimiyle ilişkili anahtar kelimelerin öne çıktığı görülmektedir. Bu durum, yabancı dil öğretimi alanındaki çalışmaların yalnızca öğrenci, materyal veya ders kitabı odaklı olmadığını; öğretmen yetiştirme, mesleki gelişim ve öğretmen yeterlikleri gibi konularla da yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle “Teacher education” anahtar kelimesinin 30 görülme sayısı ve 22 toplam bağlantı gücü ile ikinci sırada yer alması, öğretmen eğitimi temasının alan içerisindeki güçlü konumuna işaret etmektedir.

Tabloda dikkat çeken bir diğer tema kültür ve kültürlerarası iletişimdir. “Culture”, “Intercultural competence” ve “Intercultural communication” anahtar kelimeleri, yabancı dil öğretimi çalışmalarında kültürel içeriklerin ve kültürlerarası yeterliklerin önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Bu bulgu, yabancı dil öğretiminin yalnızca dil bilgisi, kelime bilgisi veya temel dil becerilerinin öğretimiyle sınırlı olmadığını; aynı zamanda hedef dilin kültürel bağlamını ve farklı kültürler arasında iletişim kurabilme becerisini de kapsadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, yabancılara Türkçe öğretimi açısından da önemlidir; çünkü Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan öğretim setlerinin kültür aktarımı, gündelik yaşam unsurları ve kültürlerarası farkındalık bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Motivasyon, kaygı, öğrenen özerkliği ve pozitif psikoloji gibi duyuşsal değişkenlerin de tabloda yer alması, dil öğretimi çalışmalarında öğrenen özelliklerinin önemli bir araştırma eğilimi hâline geldiğini göstermektedir. “Motivation” 17 görülme sayısı ve 14 toplam bağlantı gücü ile öne çıkan anahtar kelimelerden biridir. Bunun yanında “Positive psychology”, “Learner autonomy”, “Anxiety” ve “Foreign language teaching enjoyment” gibi kavramların tabloda yer alması, son yıllarda yabancı dil öğretimi alanında öğrenenlerin duygusal, bilişsel ve psikolojik özelliklerine yönelik ilginin arttığını göstermektedir. Bu bulgu, öğretim setlerinin yalnızca içerik ve yapı bakımından değil, öğrenen motivasyonu, özerk öğrenme ve öğrenme sürecindeki duyuşsal etkenler bakımından da ele alınabileceğini düşündürmektedir.

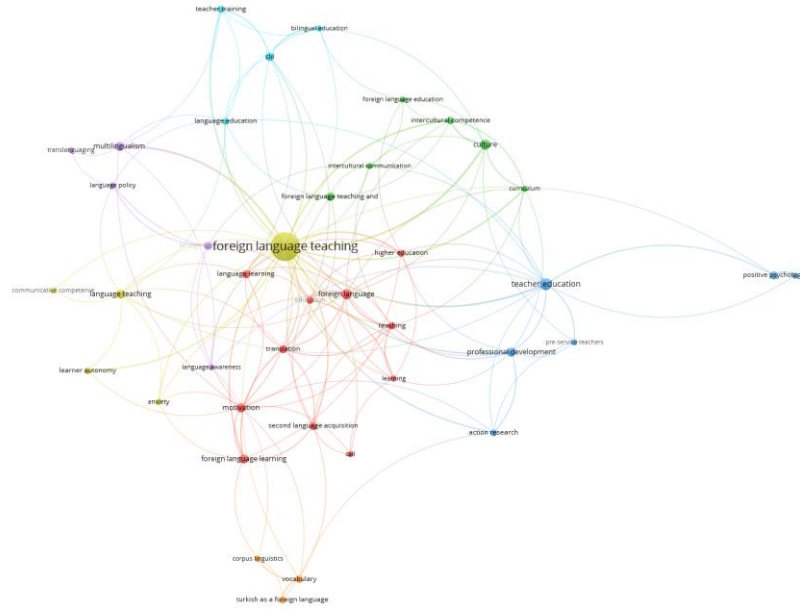
Tabloda “Translation”, “Second language acquisition”, “Vocabulary”, “Corpus linguistics”, “CALL” ve “Language awareness” gibi anahtar kelimelerin yer alması, çalışmaların yöntemsel ve dilbilimsel çeşitlilik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu kavramlar, yabancı dil öğretimi alanında çeviri, ikinci dil edinimi, kelime öğretimi, bilgisayar destekli dil öğretimi ve dil farkındalığı gibi farklı alt temaların araştırma konusu yapıldığını göstermektedir. Özellikle “CALL” ve “Corpus linguistics” anahtar kelimeleri, dil öğretiminde teknoloji ve veri temelli yaklaşımların tematik eğilimler arasında yer aldığını göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Araştırmanın odağı açısından en dikkat çekici bulgulardan biri, “Turkish as a foreign language” anahtar kelimesinin 10 görülme sayısı ve 5 toplam bağlantı gücü

ile tabloda 26. sırada yer almasıdır. “Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish as a foreign language” anahtar kelimeleri thesaurus dosyası aracılığıyla birleştirilmesine rağmen bu kavramın genel yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültür, motivasyon ve çok dillilik gibi temaların gerisinde kaldığı görülmektedir. Bu durum, yabancılarla Türkçe öğretimi alanının uluslararası veri tabanlarında henüz sınırlı bir görünürlüğe sahip olduğunu göstermektedir. Başka bir ifadeyle, yabancılarla Türkçe öğretimi alanında çalışmalar bulunmakla birlikte, bu çalışmaların anahtar kelime ağı içerisinde merkezî bir konuma ulaşamadığı anlaşılmaktadır.

Bu bulgu, alan açısından önemli bir eksikliğe işaret etmektedir. Yabancılarla Türkçe öğretimi özellikle son yıllarda Türkiye’de ve uluslararası öğrenci hareketliliği bağlamında giderek önem kazanmasına rağmen, Web of Science veri tabanında bu alanı doğrudan temsil eden anahtar kelimelerin sınırlı düzeyde kaldığı görülmektedir. Bu durum, alandaki çalışmaların uluslararası indekslerde daha az temsil edilmesi, anahtar kelime kullanımında standartlaşmanın yeterince sağlanamaması veya çalışmaların daha genel yabancı dil öğretimi kavramları altında sınıflandırılmasıyla ilişkili olabilir. Özellikle “Turkish as a foreign language”, “Teaching Turkish as a foreign language”, “Teaching Turkish to foreigners” gibi farklı kullanımların aynı kavramı ifade etmesine rağmen farklı biçimlerde yer alması, alanın bibliyometrik görünürlüğünü zayıflatabilmektedir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Tablo 5 araştırma alanında tematik eğilimlerin büyük ölçüde genel yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültürlerarası iletişim, motivasyon, ikinci dil edinimi ve teknoloji destekli dil öğretimi etrafında şekillendiğini göstermektedir. Yabancılarla Türkçe öğretimi ise tabloda görünür olmakla birlikte, bu genel temalar arasında daha sınırlı bir konumda yer almaktadır. Bu sonuç, yabancılarla Türkçe öğretimi alanının uluslararası akademik literatürde daha belirgin hâle gelmesi için alana özgü çalışmaların artırılması, anahtar kelime kullanımında tutarlılık sağlanması ve Türkçe öğretim setlerine yönelik araştırmaların uluslararası indekslerde daha görünür biçimde yayımlanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 6: Çalışmalarda öne çıkan tematik eğilimlerin bibliyometrik analizi

Şekil 6 incelendiğinde, çalışmaların tematik eğilimlerinin genel olarak yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültürlerarası iletişim, duyuşsal değişkenler, çok dillilik ve dil öğrenimi temaları etrafında kümелendiği görülmektedir. Haritada yer alan düğümler anahtar kelimeleri, düğümlerin büyüklüğü ilgili anahtar kelimenin görülme sıklığını, çizgiler anahtar kelimeler arasındaki ilişkiyi, renkler ise tematik kümeleri göstermektedir. Bu bağlamda “foreign language teaching” anahtar kelimesinin ağırlık merkezinde ve en büyük düğüm olarak yer alması, veri setindeki çalışmaların ağırlıklı olarak genel yabancı dil öğretimi literatürü içerisinde konumlandığını göstermektedir.

Haritanın merkezinde “foreign language teaching” anahtar kelimesi etrafında “language learning”, “foreign language”, “language teaching”, “translation”, “motivation” ve “second language acquisition” gibi kavramların yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum, çalışmaların yalnızca belirli bir dilin öğretimine değil; dil öğretimi, dil öğrenimi, ikinci dil edinimi, çeviri ve öğrenen motivasyonu gibi daha geniş kuramsal ve uygulamalı alanlara dayandığını göstermektedir. Özellikle “motivation”, “anxiety”, “learner autonomy” ve “positive psychology” kavramlarının ağda yer alması, dil öğretimi çalışmalarında öğrenenlerin duyuşsal ve psikolojik özelliklerinin önemli bir tematik eğilim hâline geldiğine işaret etmektedir.

Şekilde öğretmen eğitimiyle ilişkili kavramların da belirgin bir küme oluşturduğu görülmektedir. “Teacher education”, “professional development”, “pre-service teachers” ve “action research” anahtar kelimeleri, öğretmen yetiştirme, mesleki gelişim ve uygulamaya dayalı araştırmaların alan içerisindeki önemini

ortaya koymaktadır. Bu bulgu, yabancı dil öğretimi alanındaki çalışmaların yalnızca öğrenci veya materyal odaklı olmadığını; öğretmen niteliği, öğretmen eğitimi ve öğretim süreçlerinin geliştirilmesi gibi konuları da kapsadığını göstermektedir.

Haritada “culture”, “intercultural competence”, “intercultural communication”, “curriculum” ve “foreign language education” kavramlarının aynı ağ içerisinde yer alması, kültür ve kültürlerarası iletişim boyutunun çalışmalar açısından önemli bir tema olduğunu göstermektedir. Bu durum, yabancı dil öğretiminin yalnızca dil bilgisi ve kelime öğretimiyle sınırlı görülmediğini; hedef dilin kültürel bağlamı, kültürlerarası farkındalık ve iletişimsel yeterlik gibi boyutlarla birlikte ele alındığını ortaya koymaktadır. Yabancılarla Türkçe öğretimi açısından bu bulgu özellikle önemlidir; çünkü Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan öğretim setlerinin kültür aktarımı ve kültürlerarası farkındalık bakımından değerlendirilmesi alan için önemli bir araştırma yönelimi oluşturmaktadır.

Şekilde “Turkish as a foreign language” anahtar kelimesinin ağda yer aldığı ancak merkezî konumda bulunmadığı görülmektedir. Bu kavramın “vocabulary”, “corpus linguistics” ve “foreign language learning” gibi kavramlarla yakın konumlanması, yabancılarla Türkçe öğretimi çalışmalarının özellikle söz varlığı, derlem temelli incelemeler ve dil öğrenimi bağlamında ele alındığını düşündürmektedir. Bununla birlikte “Turkish as a foreign language” düğümünün küçük olması ve ağın merkezinde yer almaması, yabancılarla Türkçe öğretimi alanının uluslararası veri tabanlarında genel yabancı dil öğretimi temalarına kıyasla daha sınırlı bir görünürlüğe sahip olduğunu göstermektedir.

Bu durum alan açısından önemli bir eksikliğe işaret etmektedir. Araştırmanın odağı yabancılarla Türkçe öğretimi olmasına rağmen, anahtar kelime ağında “Turkish as a foreign language” kavramının sınırlı bir büyüklükte görünmesi, bu alanın Web of Science kapsamındaki çalışmalarda henüz yeterince güçlü bir tematik merkez oluşturmadığını göstermektedir. Bu sonuç, yabancılarla Türkçe öğretimi çalışmalarının uluslararası literatürde daha görünür hâle gelmesi, alana özgü anahtar kelime kullanımının standartlaştırılması ve özellikle Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi gibi öğretim setlerine yönelik çalışmaların uluslararası indekslerde daha fazla temsil edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, Şekil 6 tematik eğilimlerin daha çok genel yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültürlerarası iletişim, öğrenen özellikleri, çok dillilik ve ikinci dil edinimi çevresinde şekillendiğini göstermektedir. Yabancılarla Türkçe öğretimi ise ağda yer almakla birlikte, bu genel temalar arasında daha sınırlı ve çevresel bir konumda bulunmaktadır. Bu bulgu, alanın gelişim potansiyelini göstermesi bakımından önemlidir. Özellikle Türkçe öğretim setlerine yönelik çalışmaların sayısının artırılması, alana özgü kavramların tutarlı biçimde kullanılması ve çalışmaların uluslararası literatürle ilişkilendirilmesi, yabancılarla

Türkçe öğretiminin bibliyometrik görünürlüğüne güçlendirebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmalar bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Web of Science Core Collection veri tabanından elde edilen 979 çalışma üzerinden yürütülen araştırmada yayın ve atıf sayılarının yıllara göre dağılımı, alanda öne çıkan yazarlar, ülkeler arası dağılım, atıf ağında öne çıkan temel kaynaklar ve tematik eğilimler değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlar, söz konusu alanın genel yabancı dil öğretimi literatürüyle güçlü bir ilişki içinde olduğunu; ancak yabancılara Türkçe öğretimi bağlamında uluslararası görünürlük, kavramsal bütünlük ve iş birliği ağları bakımından geliştirilmesi gereken yönler bulunduğunu göstermektedir.

Araştırmada ilk olarak yayın ve atıf sayılarının yıllara göre dağılımı incelenmiştir. Sonuçlar, yabancılara Türkçe öğretimi ve ilgili öğretim setlerine yönelik çalışmaların özellikle son yıllarda artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu artış, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik akademik ilginin giderek güçlendiğini göstermektedir. Bununla birlikte atıf sayılarının yayın sayılarıyla her zaman aynı doğrultuda ilerlemediği görülmektedir. Özellikle yakın dönemde yayımlanan çalışmaların atıf alma sürecinin zaman gerektirmesi nedeniyle, yayın sayısı yüksek olmasına rağmen atıf görünürlüğüne daha sınırlı kalması beklenen bir durumdur. Bu sonuç, alanın gelişmekte olan ve akademik görünürlüğüne zaman içinde artıracak bir araştırma sahası olduğunu göstermektedir.

Yazar analizinden elde edilen sonuçlar, alanda belirli araştırmacıların yayın sayısı, atıf sayısı ve toplam bağlantı gücü bakımından öne çıktığını göstermektedir. Mercer, Sarah yayın sayısı bakımından en üretken yazar olarak belirlenirken, Dewaele, Jean-Marc atıf sayısı ve toplam bağlantı gücü bakımından dikkat çekici bir konuma sahiptir. Bu durum, akademik üretkenliğin yalnızca yayın sayısı üzerinden değerlendirilmemesi gerektiğini; atıf görünürlüğü ve yazarlar arası bağlantı yapısının da dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bazı yazarların daha az yayımla yüksek atıf değerlerine ulaşması, alanda etkili ve görünür çalışmaların bibliyometrik ağ içerisinde güçlü bir yer edinebildiğini göstermektedir.

Ülke temelli analiz sonuçları, akademik üretimin belirli ülkelerde yoğunlaştığını göstermektedir. ABD, Çin Halk Cumhuriyeti, İspanya, Türkiye ve İngiltere yayın sayısı bakımından öne çıkan ülkeler arasında yer almaktadır. Türkiye'nin yayın sayısı bakımından üst sıralarda yer alması, yabancılara Türkçe öğretimi ve ilgili öğretim setleri bağlamında önemli bir akademik üretime sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte Türkiye'nin toplam bağlantı gücünün İngiltere, ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti gibi ülkelerle karşılaştırıldığında daha sınırlı kalması, uluslararası ortak yazarlık ve iş birliği ağlarının güçlendirilmesi gerektiğine

işaret etmektedir. Bu sonuç, Türkiye merkezli çalışmaların nicelik bakımından belirli bir düzeye ulaştığını; ancak uluslararası görünürlük ve iş birliği bakımından daha fazla gelişime ihtiyaç duyduğunu göstermektedir.

Atıf ağında öne çıkan temel kaynaklar incelendiğinde, doğrudan Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmalardan çok; genel yabancı dil öğretimi, ikinci dil edinimi, kültür, iletişimsel yeterlik ve öğretim yaklaşımları gibi alanın kuramsal temelini oluşturan kaynakların öne çıktığı görülmektedir. Cummins, Kumaravadivelu, Brown, Littlewood ve Kramsch gibi araştırmacıların çalışmalarının atıf ağında görünür olması, incelenen çalışmaların kuramsal arka planını daha geniş yabancı dil öğretimi literatüründen aldığını göstermektedir. Bu durum, yabancılarla Türkçe öğretimi çalışmalarının uluslararası dil öğretimi kuramlarıyla ilişki kurması bakımından olumlu bir sonuçtur. Ancak doğrudan Türkçe öğretim setlerine yönelik temel çalışmaların atıf ağında daha sınırlı görünürlük kazanması, bu alanda kuramsal ve yöntemsel açıdan daha güçlü kaynaklara ihtiyaç duyulduğunu da göstermektedir.

Anahtar kelime birliktelik analizi sonucunda tematik eğilimlerin büyük ölçüde genel yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültür, kültürlerarası iletişim, motivasyon, çok dillilik, ikinci dil edinimi ve teknoloji destekli dil öğretimi çevresinde şekillendiği belirlenmiştir. “Foreign language teaching” anahtar kelimesinin ağın merkezinde yer alması, veri setindeki çalışmaların daha çok genel yabancı dil öğretimi literatürü içinde konumlandığını göstermektedir. “Teacher education”, “professional development”, “teacher training” ve “pre-service teachers” gibi kavramların öne çıkması, öğretmen eğitimi ve mesleki gelişim konularının alanın önemli araştırma eğilimlerinden biri olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde “culture”, “intercultural competence” ve “intercultural communication” kavramlarının görünür olması, yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı ve kültürlerarası farkındalık konularının önemli bir yer tuttuğunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın dikkat çekici sonuçlarından biri, “Turkish as a foreign language” anahtar kelimesinin analizde yer almasına rağmen merkezî bir konuma sahip olmamasıdır. “Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish as a foreign language” ifadeleri birleştirildiği hâlde bu kavramın genel yabancı dil öğretimi, öğretmen eğitimi, kültür ve motivasyon gibi temaların gerisinde kaldığı görülmektedir. Bu sonuç, yabancılarla Türkçe öğretimi alanının uluslararası veri tabanlarında henüz sınırlı bir görünürlüğe sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca alana ilişkin anahtar kelime kullanımında standartlaşmanın yeterince sağlanamaması, aynı kavramın farklı biçimlerde yazılması ve çalışmaların daha genel yabancı dil öğretimi başlıkları altında sınıflandırılması bu görünürlüğü azaltan etkenler arasında değerlendirilebilir.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerine yönelik çalışmaların yabancılarla

Türkçe öğretimi alanında önemli bir araştırma zemini oluşturduğu; ancak bu alanın uluslararası görünürlük, ortak yazarlık ilişkileri, atıf etkisi ve kavramsal bütünlük bakımından geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaların genel yabancı dil öğretimi literatürüyle güçlü bağlar kurması alanın kuramsal temelleri açısından olumlu bir durumdur. Bununla birlikte, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine özgü kavramların, öğretim setlerinin ve araştırma problemlerinin bibliyometrik ağlarda daha güçlü biçimde temsil edilmesi gerekmektedir.

Bu sonuçlardan hareketle, gelecek çalışmalarda Yedi İklim, Yeni İstanbul, Yeni Hitit ve Gazi öğretim setlerinin yalnızca genel kullanım düzeyinde değil; dinleme, konuşma, okuma, yazma, dil bilgisi öğretimi, söz varlığı, kültür aktarımı, ölçme-değerlendirme, etkinlik tasarımı, dijital materyal desteği ve öğrenen ihtiyaçları gibi daha özel boyutlar açısından incelenmesi önerilmektedir. Bu tür alt başlıklara odaklanan çalışmalar, öğretim setlerinin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerinin daha ayrıntılı biçimde ortaya konulmasına katkı sağlayabilir.

Yabancılar Türkçe öğretimi alanındaki çalışmaların uluslararası görünürlüğünü artırmak için araştırmalarda kullanılan başlık, özet ve anahtar kelimelerde ortak bir terminoloji oluşturulması önem taşımaktadır. Özellikle “Turkish as a foreign language” kavramının tutarlı biçimde kullanılması, alandaki çalışmaların uluslararası veri tabanlarında daha kolay izlenmesini ve bibliyometrik ağlarda daha güçlü temsil edilmesini sağlayabilir. Bunun yanında “Teaching Turkish as a foreign language” ve “Teaching Turkish to foreigners” gibi ifadelerin kullanımında da standartlaşmaya gidilmesi, alandaki kavramsal dağınıklığı azaltabilir.

Türkiye merkezli araştırmaların uluslararası ortak yazarlık ağlarını güçlendirmesi de önemli bir ihtiyaç olarak görülmektedir. Bu kapsamda farklı ülkelerdeki Türkoloji, dil öğretimi, yabancı dil eğitimi ve uygulamalı dilbilim araştırmacılarıyla ortak çalışmalar yapılması, alanın uluslararası etki düzeyini artırabilir. Ayrıca yabancılar Türkçe öğretimi çalışmalarının yalnızca ulusal dergilerde değil, uluslararası indekslerde taranan dergilerde de yayımlanması, alanın atıf görünürlüğünü güçlendirebilir.

Gelecek bibliyometrik çalışmalarda Web of Science verilerinin yanı sıra Scopus, ERIC, TR Dizin, DergiPark ve Google Scholar gibi farklı veri tabanlarının da karşılaştırmalı olarak kullanılması önerilmektedir. Böylece hem uluslararası hem de ulusal literatürde yabancılar Türkçe öğretimi alanının daha bütüncül bir görünümü ortaya konulabilir. Özellikle Türkçe öğretim setlerine ilişkin çalışmaların önemli bir bölümünün ulusal dergilerde yayımlanmış olabileceği dikkate alındığında, yalnızca Web of Science verilerine dayalı analizlerin alanın tamamını temsil etmeyebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Sonuç olarak bu araştırma, yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan temel

öğretim setlerine yönelik akademik çalışmaların mevcut durumunu bibliyometrik göstergeler üzerinden ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular, alanın gelişmekte olduğunu; ancak uluslararası literatürde daha görünür, daha bütüncül ve daha güçlü bir araştırma ağına ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, hem yabancılar Türkçe öğretimi alanındaki mevcut akademik eğilimleri ortaya koymakta hem de gelecekte yapılacak araştırmalar için yön gösterici bir çerçeve sunmaktadır.

KAYNAKÇA

Makale:

Alyılmaz, C. (2010). Türkçe öğretiminin sorunları. *Turkish Studies*, 5(3), 728-749.

Bloemert, J., Jansen, E., & Van de Grift, W. (2016). Exploring EFL literature approaches in Dutch secondary education. *Language, Culture and Curriculum*, 29(2), 169-188.

Bloemert, J., Paran, A., & Jansen, E. (2020). Connecting students and researchers: The secondary school student's voice in foreign language education research. *Cambridge Journal of Education*, 50(4), 429-449.

Brown, A. (2009). Students' and teachers' perceptions of effective foreign language teaching: A comparison of ideals. *Modern Language Journal*, 93(1), 46-60.

Burston, J. (2014b). The reality of MALL: Still on the fringes. *CALICO Journal*, 31(1), 103-125.

Cummins, J. (2007). Rethinking monolingual instructional strategies in multilingual classrooms. *Canadian Journal of Applied Linguistics*, 10(2), 221-240.

Derakhshan, A., Dewaele, J., & Noughabi, M. (2022). Modeling the contribution of resilience, well-being, and L2 grit to foreign language teaching enjoyment among Iranian English language teachers. *System*, 109.

Fathi, J., Zhang, L., & Arefian, M. (2024). Testing a model of EFL teachers' work engagement: The roles of teachers' professional identity, L2 grit, and foreign language teaching enjoyment. *IRAL - International Review of Applied Linguistics in Language Teaching*, 62(4), 2087-2119.

Kramsch, C. (2013). Culture in foreign language teaching. *Iranian Journal of Language Teaching Research*, 1(1), 57-78.

Kumaravadivelu, B. (1994). The postmethod condition: Emerging strategies for second/foreign language teaching. *TESOL Quarterly*, 28(1), 27-48.

Leng, L., & Zhang, L. (2025). Exploring positive emotions and teaching effectiveness

in language education: Insights from the PERMA model. *International Journal of Applied Linguistics*, 35(4), 1715-1731.

Littlewood, W., & Yu, B. (2011). First language and target language in the foreign language classroom. *Language Teaching*, 44, 64-77.

Maden, S. ve Önal, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili lisansüstü tezlerin araştırma eğilimleri. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 7(1), 42-56.

Mercer, S. (2018). Psychology for language learning: Spare a thought for the teacher. *Language Teaching*, 51(4), 504-525.

Mercer, S. (2021). An agenda for well-being in ELT: An ecological perspective. *ELT Journal*, 75(1), 14-21.

Moser, K., Wei, T., & Brenner, D. (2021). Remote teaching during COVID-19: Implications from a national survey of language educators. *System*, 97.

Resnik, P., & Dewaele, J. (2023). Learner emotions, autonomy and trait emotional intelligence in "in-person" versus emergency remote English foreign language teaching in Europe. *Applied Linguistics Review*, 14(3), 473-501.

Ruesch, A., Bown, J., & Dewey, D. (2012). Student and teacher perceptions of motivational strategies in the foreign language classroom. *Innovation in Language Learning and Teaching*, 6(1), 15-27.

Sadoughi, M., Hejazi, S., & Khajavy, G. (2024). Protecting language teachers from burnout: The roles of teaching mindset, teaching grit, and emotion regulation. *Language Teaching Research*.

Sun, L. (2023). An exploratory study of students' and teachers' perceptions of language-literature integration in secondary EFL education. *Chinese Journal of Applied Linguistics*, 46(1), 88-105.

Talbot, K., & Mercer, S. (2018). Exploring university ESL/EFL teachers' emotional well-being and emotional regulation in the United States, Japan and Austria. *Chinese Journal of Applied Linguistics*, 41(4), 410-432.

Turnbull, M. (2001). There is a role for the L1 in second and foreign language teaching, but... *Canadian Modern Language Review-Revue canadienne des langues vivantes*, 57(4), 531-540.

Van Eck, N. J., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>

Kitap:

Council of Europe. (2001). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge University Press.

Haley, M. H., & Austin, T. Y. (2004). *Content-based second language teaching and learning: An interactive approach*. Pearson/Allyn and Bacon.

Hirschfelder, A. (1982). *American Indian stereotypes in the world of children: A reader and bibliography*. The Scarecrow.

Karakuş, İ. (2006). *Atatürk dönemi eğitim sisteminde Türkçe öğretimi*. Türk Dil Kurumu.

Kitap Bölümü:

Cortazzi, M., & Jin, L. (1999). Cultural mirrors. İçinde E. Hinkel (Ed.), *Culture in second language teaching and learning* (ss. 196-219). Cambridge University Press.

Yılmaz, H. ve Esen, D. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarını değerlendirme ölçütleri. İçinde A. Okur (Ed.), *Yabancılarla Türkçe öğretimi üzerine araştırmalar* (ss. 85-96). Sakarya Üniversitesi TÖMER Yayınları.

Raporlar:

TYDÖP. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programı*. TMV Yayınları.

İnternet Kaynakları:

URL-1: "Web of Science Core Collection".
https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search (Erişim Tarihi: 15.05.2026).

"COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları:

Etik Kurul Belgesi: Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.

Çıkar Çatışması Beyanı: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazar/ların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek: Bu çalışmanın araştırma ve yazım aşamasında herhangi kişi/kurum veya kuruluşlar tarafından finansal destek alınmadığı bildirilmiştir.

Katkı Oranı Beyanı: %50 -%50

Destek ve Teşekkür Beyanı: -

Sorumlu Yazar: Mehmet Orcan MAKTAL

Çifte Kör Hakem Değerlendirmesi: Dış-bağımsız

The following statements are made in the framework of "COPE-Code of Conduct and Best Practices Guidelines for Journal Editors":

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval is not required for this article.

Declaration of Conflicting Interests: No conflicts of interest were reported for this article.

Financial Support: It has been reported that this study did not receive financial support from any person/institution or organization during the research and writing phase.

Author Contributions: %50 -%50
Statement of Support and -
Acknowledgment:
Corresponding Author: Mehmet Orcan MAKTAL
Double-Blind Peer Review: External-independent